

Dobzornik

glasilo podjetja brest

ŠTEVILKA 259
LETNO XXV
30. AVGUST 1991

Je (pri)dobiti pravica ali samo možnost?

NAMESTO UVODA:

1. Pred leti smo v družinskom krogu gledali televizijsko oddajo o pomanjkanju, revščini in lakoti ljudi na vseh koncih sveta. Nov zapis o tegobah, ki človeštvo spremljajo v vsej njegovi zgodovini. Oddaja s tragično vsebinjo je močno vplivala na enega mojih otrok,

kako neprimerna je danes preraždelitev svetovnega bogastva in tako naprej, sem tokrat vprašanje z nekaj kratkimi pojasnili odložil v koš otroške naivnosti.

2. V preteklih letih smo bili priča velikim spremembam v zdaj že bivšem vzhodnoevropskem taboru. Padec berlinske-

darskega potenciala države oziroma njegove uspešnosti pa nikakor ni mogoče izboljšati čez noč. To pa je vendarle pogoj in temelj blagostanja ljudi. Spet torej ni naključje, da danes vse bivše socialistične države, vključno s Sovjetsko zvezo, proseče gledajo proti razvitemu Zahodu in pričakujejo pomoč, ki pa je hudo skromna in počasi priteka.

Vzhodni Nemci se tako počutijo ogoljufani, saj so verjetno dan po rušenju zidu pričakovali izenačenje z življenskim standardom zahodnih »bratov« brez kakršnihkoli drugih sprememb, sploh pa ne z več boljšega dela. Nemčija je tako danes v položaju, ko zahodni del ni nič kaj navdušen nad povečanimi dajatvami na račun razvoja vzhoda, pa tudi podjetniki ne kažejo preveč zanimanja za kapitalska vlaganja na tem področju.

3.

Lanskoletne spremembe družbeno političnega sistema v Sloveniji so v preveliki želji po naglem posnemanju vzorcev razvitih zahodnoevropskih ureditev zanemarile očeno dejanskega stanja in razmer v naši družbi; urejanje delavnih in življenskih pogojev delavstva, kot najširšega in najštevilčnejšega sloja v gospodarstvu, je bilo po ukinitvi delavskih svetov oziroma

zmanjšanju njihove vplivnosti prepričeno sindikalnim organizacijam. Ni torej naključje, da smo bili laní priča številnim stakovnim valom v vseh sektorjih gospodarstva in družbenih dejavnosti. Skupni imenovalec vseh stakovnih pritiskov so bile zahteve po zvišanju plač. Sklep je enosten. Velika večina Slovencev

(Nadaljevanje na 2. strani)

Iz razgovora g. Izidorja REJCA, republiškega sekretarja za industrijo in gradbeništvo z urednikom Dobzornika ob njegovem obisku v Brestu 19. julija 1991

OBZORNIK:

V samostojni Sloveniji bo imelo ministrstvo, ki ga vodite, prav gotovo eno najodgovornejših nalog za uveljavitev njenega gospodarstva v Evropi in v svetu. Ali v tem smislu že lahko računamo na preostalo Jugoslavijo? Ali ste optimist in zakaj?

IZIDOR REJC:

Sem kar optimist. To mi sicer včasih očitajo, vendar ko sem praktično vsak dan na zvezi s to ali ono republiko in ministrstvi, ugotavljam, da se stvari le premikajo. Danes dopoldne sem telefoniral svojemu kolegu ministru v Srbijo. Bil sem močno presenečen, saj sva se prav prisrčno pogovorila in se dogovorila za nadaljnje razgovore. Pomembno je, da se vendarle da pogovarjati. Včasih rečeo, da gre za politične odločitve, vendar vidim tudi iz prakse, da tudi mnogi neposredni odnosi med posameznimi delovnimi kolektivi še vseeno stečejo.

Naša dolžnost je, da to zvezo vzdržujemo, poskušamo napraviti, kar se največ da, ker vemo, kaj to pomeni za naše firme, ki so preveč »vsidrane« v Jugoslaviji. To nam kaže, da bo treba pogledati v Evropo. Treba se bo navditi učinkovitejših načinov poslovanja in iskati tisti trg, ki nam bo zagotavljal tehnološki in ostali razvoj republike Slovenije.

ki je rešitev iskal z vprašanjem: Zakaj vendar v tiskarnah ne natiskajo toliko denarja, da bi lahko vsak zemljjan dobil po milijon dolarjev, s čimer bi lahko tudi brez dela minno in lepo živel do konca svojih dni?

Ne da bi posebej razmišljal o tem, kako in s kakšnega zornega kota bi vprašanje obravnavali sociologi, kakšna in

ga zidu je bil zaznamovan kot padec več kot samo evropskega simbola zaprtosti in dvojpolnosti med narodi. Upam si trditi, da ga ni bilo demokrata, ki se z dušo ne bi pridružil evforičnemu zmagovalju državljanov tedanje Nemške demokratične republike.

Žal je mogoče le politične spremembe spremljati po principu vremenske hišice, gospo-

Vroči avgust pričoveduje zgodbo o suhih požiralnikih, o ribarjenju onstran jezu in o bolnem gozdu Javornikov nad jezerom.

Je (pri)dobiti pravica ali samo možnost?

(Nadaljevanje s 1. strani) je menila, da je njihova kuverta ob koncu meseca pre-tanka.

Tudi v Brestu nismo bili izjemna. Zahteve delavcev Pohištva so bile navidezno zbrane v vprašanju, kako je mogoče preživeti z nekaj tisoč dinarji mesečno. Po šestindvajsetih urah pogajanj med vodstvom podjetja na eni strani in okrepljenim stavkovnim odbojom na drugi strani seveda nismo našli odgovora na vprašanje, ugotovili pa smo, da ni nikakršnih gospodarskih možnosti, da bi bile plače višje.

reč, da samo s procesi politične demokracije Slovenija ne more računati na boljši jutri.

Slovenija mora postati ekonomsko zanimiva za potencjalne vlagatelje. Za to pa potrebuje trezno analizo obstoječe gospodarske strukture, njenih pomanjkljivosti in prednosti v razmerju do zanj zanimivih trgov in gospodarstev, na tej osnovi pa trden razvojni gospodarski načrt, ki bo podprt z vsemi potrebnimi instrumenti ekonomske politike. Tveganje v trasiranju poti v tržno gospodarstvo mora-

da smo med prvimi prišli do tega spoznanja. Kot je znano, smo poslovne prijeme za začetno etapo te poti opredelili v integralnem razvojnem programu Prizma, v Ljubljani pa v okviru hišnega sejma prikazali bodočo programsko podobo Bresta. Projekt je naletel na zelo ugoden odmev pri naših poslovnih partnerjih, plod naših skupnih dotedanjih naporov je bila končno tudi delna dokapitalizacija našega podjetja s strani republike in Ljubljanske banke, s čimer je Brest postal kapitalska združba korporativnega modela.

Po nekaj več kot polletnem delu in življenju korporacije ugotavljamo, da smo se odločili prav. Motiv za delo in gospodarjenje smo z decentralizacijo poslovanja po posameznih programske sklopih prenesli v posamezna podjetja — hčere, kar je že v tem kratkem času v večini primerov dalo dobre rezultate.

KLJUB VSEMU SORAZMERNO UGODNI REZULTATI

Brest je sicer v prvem polletju posloval z razmeroma majhno izgubo, ki je skoraj desetkrat nižja kot v enakem lanskem obdobju. Glavni razlogi za izgubo tičijo v premajhnem obsegu proizvodnje v večini sestrskih podjetij. Nasteli bi lahko tudi nekaj objektivnih razlogov za to, vendar sem prepričan, da bi z večjimi naporji vodstev in delavcev v teh podjetjih negativni razkorak vsaj bistveno zmanjšali, če že ne popolnoma odpravili. V nadaljevanju poslovnega leta bomo morali odgovornost za uresničenje zastavljenih ciljev bistveno povečati.

KAKO NAPREJ?

Brest se je odločil za politiko poslovne ekspanzije. Ta politika predvideva povečevanje prodaje blaga in storitev tudi mimo lastnih izvajalskih zmožnosti, kar pomeni potrebo po vključevanju kooperacije na vseh ravneh. Ta zahetni cilj nameravamo doseči s pomočjo okrepljenega lastnega mednarodnega tržnega sistema in tudi trgovinskih

mo znižati na kar najmanjšo mero. To je pot trdega, vztrajnega in boljšega dela, ki ga poganja znanje, inovativnost in tudi prepričanje, da smo na pravi poti. To je konkurenčni boj za trg, konkurenčni boj za kupca, boj za partnerjevo zadovoljstvo. Doseči to slednje šele pomeni postati ekonomsko zanimiv. Od tunc prejše lahko postanejo sanje o gospodarskih naložbah partnerjev možnost in resnicnost, vse do tu so kapitalska vlaganja politična pomoč.

OPREDELITEV BRESTOVE POTI

V Brestu smo se že pred letom dni odločno podali na pot izzivov in preizkušenj tržnega gospodarjenja. Pravzaprav hoté ali ne, saj dolgoročne glezano niti nismo imeli drugih možnosti. Naša prednost je bila mogoče le v tem,

OBZORNICK:

Kaj z ozirom na vse povedano svetujete korporaciji Bresta, da bi se kar najhitreje in čim manj boleče izvila iz »vojnih« pa tudi siceršnjih težav?

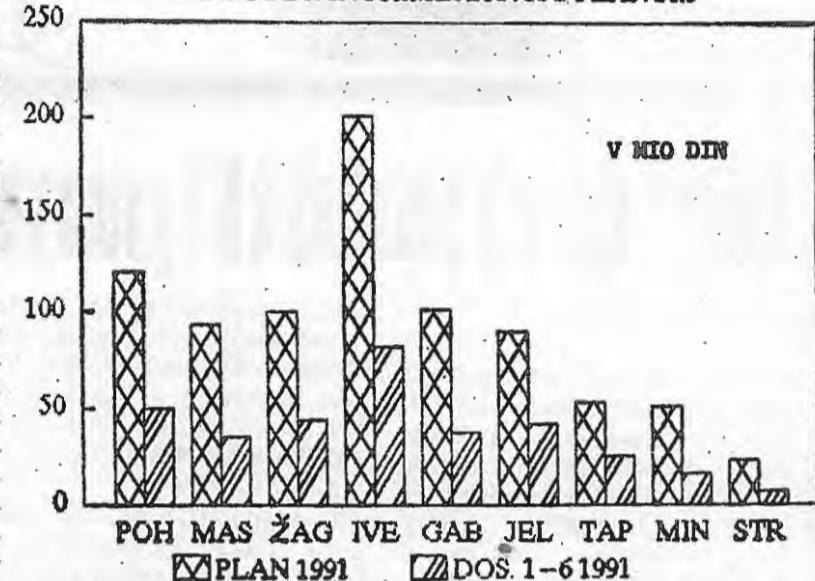
IZIDOR REJC:

Osebno smatram, da je Brest ena od firm, ki je že veliko storila na področju preusmerjanja in razširjanja svojega proizvodnega programa, kar pomeni, da se gotovo sistematično približuje trgu, pogojem in poslovanju v tujini. V tej smeri je treba nadaljevati. Mislim, da je vodstvo Bresta storilo prav, ko je preusmerilo kolektiv v večje število programov. Pogovarjali smo se tudi o tem, kako bi v bistvu v kombinatoriki raznih možnih variant tudi Brest vključili v reševanje problematike, ki gotovo ni obšla vaše veliko podjetje. Bistvena je ugotovitev, da ste po svoje korajžni in optimistični, jaz temu rečem — pravi borci, in mislim, da se za take ni nikoli bat.

partnerjev. Temu primerna je tudi predvidena investicijska politika, kjer imamo namen (poleg dokončanja nekaterih že začetih naložb) nadaljevati

planskih nalog. Težaven gospodarski položaj Slovenije (in Jugoslavije) terja večjo prilagodljivost posameznih gospodarskih subjektov in seveda

PRIKAZ VREDNOSTNEGA OBSEGA PROIZVODNJE PO PODJ. IN PRIMERJAVA S PLANOM

z izgradnjo specializiranih, med seboj povezanih proizvodnj.

Realizacija naložb in dokončna usposoblitev posameznih podjetij je tesno povezana s potrebov dokapitalizacijo

tudi našega. Ob dobrih perspektivah Bresta nam bo danes morda skupaj lažje razumeti in premagati težave, ki so vendarle šale v primerjavi s političnimi zdrabami in obračuni v YU-kotlu.

OBZORNICK:

Danes vas je vodstvo Bresta seznanilo z nadaljnjam izvajanjem prestrukturiranja podjetja in s sklepni skupščine podjetja Brest o nujnosti nadaljnje kapitalizacije, v katerej naj bi še v naprej zlasti vlagala oba dosedanja solastnika (RS in LB). Kakšna je vaša ocena o dosedanjem polletnem razvoju korporacije in ali nameravate potrebna vlaganja realizirati?

IZIDOR REJC:

Razvoj korporacije Bresta je za moja spoznanja v redu. Korporacija je ena redkih, ki se je tudi kadrovsko dobro strukturirala. Na voljo so kadri, ki pokrivajo posamezne programe, kar je gotovo bistveno. Vsi, ki se pogovarjam z odgovornimi ljudmi, na to nekaj damo, saj vemo — če so kadri, potem je v ozadju tudi korajža in pripravljenost tistega, ki naj bi v podjetje vlagal.

Slovenija ostaja še naprej odprta in v raznih kombinacijah imputov kapitala bomo poskušali v prihodnjih dneh pridobljena sredstva porazdeliti oziroma vložiti tja, kjer vemo, da bodo dobro naložena in kjer bodo pomenila izjemen ali pa poseben polet — predvsem v smer čim večjega izvoza. Med temi pa je vsekakor tudi Brest.

Bresta. Z Republiko in Ljubljansko banko smo že našli formulo za povečanje njihovega deleža v podjetju, temeljni kriteriji za izboljšanje kapitalske strukture pa vendarle tičijo v ambicioznosti, produktivnosti in sploh poslovnosti podjetij — hčera samih.

Trije pogoji za realizacijo navedenih poslovnih ciljev so: dobrski kadri, dobrski kadri in spet dobrski kadri. Na vseh ravneh dela. Izobraževanju, usposabljanju in pridobivanju že formiranih strokovnjakov bomo še naprej posvečali veliko skrb. Temu primerno bomo oblikovali tudi politiko plač. Delo bo postalo redka dobrina, povpraševanje po njej pa veliko.

Poleg dolgoročnih ciljev bo seveda naša skupna in stalna naloga izvrševanje sprotnih

ODGOVOR NA UVODNO VPRASANJE

In Vi, spoštovani bralec, kako bi otroku odgovorili na vprašanje v uvodu? Pomislite malo! Po milijon dolarjev bi dobil kmet, pek, čevljarka, zdravnik, smetar... in nikomur na svetu ne bi bilo treba delati. Aha, da bi sami posejali pšenico, spekli kruh, naredili čevlje... Pa zakaj, saj bi imeli cel milijon dolarjev?

Darko Lesar

Rekonstrukcija v Masivi

Pred dvema mesecema smo v podjetju Brest — Masiva Martinjak sprejeli naše poslovne partnerje. Ob tej priložnosti smo jim predstavili nadaljnjo razvojno pot naše tovarne.

Po zadnji rekonstrukciji tovarne v letu 1986 smo sedaj v nekaj mesecih preuredili tehnički proces, tako da smo maksimalno skrajšali transportne poti. Racionalizirali

pohištvene industrije v Brestu. Kljub velikim spremembam pa še nismo na koncu načrtovane poti. V naslednjem obdobju bo naše delo usmerjeno v pridobitev certifikata ka-

Gostje si ogledujejo prenovljene proizvodne prostore.

smo porabo energije, predvsem na segmentu odsesovanja, ki je bilo za naš obseg proizvodnje potrebno. Preuredili smo kurišče v naši kotlovnici tako, da bomo razpolovili porabo odpadka za kurjenje. Stroje smo prerazporedili na tak način, da smo transportno pot od prejšnjih 700 m za vsak element skrajšali na dobrih 100 m. Stroji so razporejeni tudi v logično zaporedje faz obdelave brez odvečnega vmesnega prostora, ki predstavlja medfazno zalogu in zmanjšuje preglednost nad potekom proizvodnje. Strojem, ki povzročajo največ hrupa, smo vgradili protihrupno zaščito.

Sočasno z urejanjem proizvodnih pogojev smo spremnili tudi organiziranost, saj smo v pol leta število zaposlenih zmanjšali s prejšnjih 300 delavcev na 250 ob koncu polletja; kljub temu smo fizični obseg proizvodnje povečali za 23 odstotkov v primerjavi z lanskim polletjem. Vse te spremembe so nujne, če hočemo ostati na zahtevnem svetovnem trgu pohištva, saj vrednostno izvozimo 94 odstotkov proizvodnje na svetovna tržišča. Polovico izvozimo v prekomorske države kot so ZDA, Kanada, Avstralija, Japonska, drugo polovico pa prodamo v evropske države, predvsem v Nemčijo, Veliko Britanijo, Švedsko in Italijo.

Tako usmeritev so nam pojavile tržne razmere, ki so se v zadnjem obdobju močno spremenile; tako se je delež ZDA zaradi hude recesije razpolovil. Poleg spremembe trga smo spremnili tudi program, tako, da sedaj izdelujemo stole, ki so dražji in kakovostenjši za zahtevnejše trge in kupce, ki so pripravljeni plačati kakovost in pravčasno dobavo izdelkov.

Vse omenjene ukrepe smo si že pred enim letom začrneli v projektu Prizma. Slednji pomeni nadaljnji razvoj

sobitev vseh zaposlenih v smislu celovitega obvladovanja kakovosti. Na ta način bomo lahko zadovoljili še tako zahtevne kupce z najzahtevnejšimi proizvodi, in to v času oziroma roku, ki ga bo zahteval kupec.

Na predstavitvi preurejene tovarne so se naši poslovni partnerji prepričali, da smo podjetje, kjer vemo kaj hočemo in kako to tudi dosežemo. To so potrdili z nadaljnji naročili, kljub nenormalnim gospodarskim razmeram.

V Masivi se zavedamo, da bomo na svetovnih tržiščih lahko obstali le z inovativnostjo in takojšnjo prilagodljivostjo tržnim zahtevam. Časa za počitek ni, kdor si ga privošči, ne more več ujeti hitrega razvoja konkurenč. Malodružje in nepripravljenost za spremembe vseh zaposlenih pa bi pomenilo slej ko prej propad oziroma izničenje dosedanjih naporov, vloženih v rekonstrukcijo. Vsi pa se še kako zavedamo, da le nadaljnji razvoj pomeni tudi boljši kruh za vse zaposlene.

Rudolf Debevc

Brest-Gaber se obnavlja

V tem podjetju — hčeri v Starem trgu je v izvedbi investicijski projekt za racionalizacijo proizvodnje z uvedbo novih programov.

Cilj investicije je povečanje zmogljivosti in posodobitev proizvodnje kuhinjskih front ter uvedba novih programov, ki temeljijo na enotni tehnologiji. Tu gre predvsem za proizvodnjo laboratorijskega pohištva po kooperacijski pogodbi z nemško firmo Waldner.

Predračunska vrednost investicije v marcu 1990 je bila 41.352.700 dinarjev.

Investicija se je pričela že v letu 1989 z nakupom strojne linije za formatičiranje in obdelavo robov. Nadaljevala se je z nakupom dodatne opreme (razrezovalka Holzma, mozničarka KLI Logatec) v decembru 1990. Gradbeni del se je pričel v aprilu 1991 z porušitvijo stare proizvodne hale in

1991. Vse potrebne instalacije (odprševanje, ogrevanje, voda, komprimiran zrak, vračanje toplega zraka) bodo končane predvidoma do 15. septembra. Pri navedenih delih sodeluje Lesnina Inženiring, izvajalci Pionir iz Novega mesta, LIP z Bleda in še nekatere kooperantni. V teknu imamo že nabavo — uvoz transportnih naprav in stroja za vrtanje in vstavljanje odmičnih spon. Glede na dolgo časovno izvajanje investicije je razumljivo prišlo do prekoračitve investicijske vrednosti, kar nam povzroča velike težave pri zagotovitvi potrebnih sredstev oziroma uspešnem dokončanju investicije.

Kljub trenutnemu položaju, ki vsekakor ni na strani investitorjev, pričakujemo uspešno dokončanje investicije in poskusno proizvodnjo v oktobra.

Princip projektne dela in bru letos.

Branko Klešnik

Nova proizvodna hala pred zaključnimi deli.

In memoriam

Jože Lesar

Težko je na kratko in na omejenem časopisnem prostoru orisati osebnost in življenjsko pot, zlasti še, če je tako razgibana in ustvarjalna, kot je bila osebnost JOŽETA LESARJA — dolgoletnega glavnega direktorja in časnega člena Bresta.

V notranjsko Cerknico je prišel leta 1950 iz Ljubljane, kjer je dotedaj v predsedstvu vlade LR Slovenije vodil sektor za proizvodnjo in izvoz lesne industrije.

Mesto direktorja takratnega LIP je prevzel na industrijsko popolnoma nerazvitem območju, brez strokovnih kadrov in ustreznih proizvodnih objektov. Kot je sam priznal, je nadvse zaupal v samozavestne Notranjce — delavne in močno navezane na svojo deželo, ki so pripravljeni trdo delati, se odpovedati marsičemu, samo, da ne bi bilo treba iskati kruha drugod, saj je bogastvo notranjskih gozdov nudilo trdnou surovinsko osnovo za razvoj lesne industrije.

Začela se je gradnja novih proizvodnih objektov, na vse načine se je pridobil stroje in opremo, čeprav staro in iztrošeno. Kadri (seveda domači) so se korak za korakom izpopolnjevali. Spreminjal se je proizvodni program — od škafov in čebrov v kuhične, mize, stole itd.

Požari v Cerknici in Martinjaku so upeljili te napore, ne pa tudi trmaste volje za ponovno gradnjo. Ure in ure udarniškega dela in Brest je bil ponovno na nogah. Vseskozi je bilo veliko pomanjkanje kapitala, sredstev za kadre, za stanovanja in družbeni standard. Celo del svojih osebnih dohodkov so zaposleni žrtvovali za Brestov razvoj, saj so v njem videli poroštvo za boljši jutri. Brest je kljub vsemu rasel.

S proučevanjem idej in načel sodobnejše organizacije in poslovanja je Jože Lesar ustvarjal pogoje dolgoročnega razvoja podjetja. Z velikimi organizacijskimi sposobnostmi je značilni pridobiti širši krog strokovnih delavcev kolektiva. Na področju modernizacije je uveljavljal tehnologijo, ki je omogočila vključitev Bresta v mednarodno delitev dela. Z izrednimi prizadevanji za izvoz je bil Brest vrsto let celo največji jugoslovenski izvoznik pohištva.

V letih največjega vzpona Bresta je kljub polni angažiranosti v podjetju zelo aktivno deloval tudi v širši družbeni skupnosti in bil poslanec v republiški skupščini.

V letih 1968 do 1970 je bila izvedena velika rekonstrukcija proizvodnih zmogljivosti, ki jo je omogočila Mednarodna banka, ko je poprej uvrstila Brest med prvo deseterico najmodernejših evropskih pohištvenih podjetij. To je bilo za Jožeta Lesarja — kot je sam priznal — največje zadoščenje in hkrati izpolnitve enega izmed njegovih največjih življenjskih ciljev.

Leta 1969 je za svoje ustvarjalno delo, s katerim je bil povezan vzpon Bresta, prejel Kraigherjevo nagrado — najvišje možno priznanje za dosežke v gospodarstvu.

Leta 1970 je bil znova imenovan za glavnega direktorja, vendar se je moral temu delu zaradi »managerske bolezni na zahtevo zdravnikov umakniti.

V pokoju je kot nekdanji direktor in častni član Bresta pazljivo spremjal nadaljnja prizadevanja in dosegke kolektiva, s katerim je zajoral ledino, s prijetno zavestjo, da je tudi s svojim delom v njem ustvaril perspektivo naslednjim generacijam.

Človeško minljivost spremljamo pokončno in trpko. Prizadelo je številne, ki so z Jožetom Lesarjem sodelovali ali pa ga poznali. Sem se prištevamo zlasti Brestovci, saj je bil s svojim dvajsetletnim ustvarjalnim delom najtesneje povezan z rastjo in razvojem Bresta, tega našega notranjskega in slovenskega industrijskega giganta.

Kot bi odšel še en Krpan — iz te naše — Krpanove dežele.

Vloga in pomen inženiringu

Reorganizacija sistema Brest v sodobno zasnovano korporacijo po podjetniško-tržnem principu je v letošnjem letu dala možnost enoti Inženiringa, da se preoblikuje v sodoben in učinkovit mehanizem trženja. Zametki Inženiringa segajo že leta nazaj, deloval pa je v sklopu sedanjega podjetja Brest-Trgovina d.o.o., vendar brez ali s slabo poudarjeno inženirinško funkcijo. Njegovo težišče je bilo na veletrgovinski funkciji, kar ne zagotavlja izrabe potenciala, ki ga funkcionalno zasnovani inženiring lahko ima.

Princip projektnega dela in vodenja v inženiringu pomeni fleksibilno in učinkovito obliko, ki po potrebi posla oblikuje projektne ekipe za izvedbo konkretnega posla z vključevanjem lastnih in zunanjih strokovnjakov za posamezna področja. V principu to pomeni realizirati zahtevo naročnika (investitorja) od projekta, z vsemi vmesnimi fazami, do »ključa v roke« in usposobljivo kadra. Jasno je, da je takška organizacija učinkovita lahko le z močno računalniško podporo in računalniško grafiko.

Na omenjenih sodobnih principih, z vgrajeno marketingovo funkcijo, je zgrajena platforma za razvoj Inženiringe, katerega lokacija je v »tržnem vencu« Brest d.o.o. (matere), ki ga sestavljajo še Agencija za nabavo, Zunanja trgovina in AOP. Vsaka enota (sektor) deluje kot profitni center in predstavlja originalen vir financiranja centralnega podjetja.

Področje delovanja Inženiringe je zasnovano na petih programskeh enotah, ki predstavljajo temeljno usmeritev, in sicer:

1. Enota HOTELSKI PROGRAM. Njena usposobitev je usmerjena na opreniljanje interijerjev turistično-hoteljskih objektov po principu »ključ v roke«. V ta program imamo vključene zunanje sodelavce in dobavitelje opreme (domač in tuj), maksimalno pa želimo vključiti naše proizvode in storitve. S ponudbami smo vključeni na domačem trgu, splošno znane razmere pa so nas prisilile, da konkuriramo

dročju raziskav daje zelo dobre rezultate. Za ta program je veliko zanimanje na domačem in tujih trgih (vzhodnih in zahodnih).

5. Enota TEHNOLOGIJE. To področje je namenjeno trženju tehnologij, ki so v produkcijskih sistemih korporacije. Ponudbo sestavljajo con-

s ponudbami tudi na tujih trgih (SSSR, Poljska, ČSFR).

2. Enota LABORATORIJSKA OPREMA. Njena usmeritev je plasma laboratorijske opreme iz kooperacijske proizvodnje z nemškim partnerjem Waldner in našim podjetjem Brest — Gaber d.o.o. Stari trg. Z opremo sistema Brest — Waldner smo v letošnjem letu opremili Medicinski center Pula, pričeli pa bomo opremljati tudi Klinični center Sarajevo in Biološko središče Ljubljana. To so le največji in najpomembnejši objekti, realizirali pa smo tudi več manjših. Lahko rečemo, da smo na domačem trgu uspešni, intenzivne priprave za trženje tega programa pa so zastavljene še v SSSR, ČSFR, Madžarski in Izraelu.

3. Enota BIRO OPREMA. Njena usmeritev je opremljanje poslovnih objektov z biro opremo. Temelji predvsem na programih Gama in Sigma ter programu iz kooperacije z avstrijskim partnerjem BENE (sistemi C-3, C-5 in OL). Zajezirani smo za sodelovanje pri pripravi naših domačih programov, ki so tržno zanimivi. Poleg domačega trga smo prisotni še v SSSR, ČSFR in Madžarski.

4. Enota BIO PROGRAM. Temelji na aplikaciji vermiculite, njegova praktična uporaba pa je vključena na področje ekološke sanacije prašičjih in piščančjih farm. Kot produkt sanacije so tržno zanimiva in učinkovita tudi gnojila. Štiriletno sodelovanje z Biotehniško fakulteto na po-

Po letu 1992 bodo morala imeti vsa naša podjetja certifikat kakovosti, če bodo želela poslovati na skupnem evropskem trgu. Zahteve po neprestanem zagotavljanju kakovosti v vseh fazah poslovnega procesa se s strani tujih kupcev ali kooperantov pojavljajo že danes, zato se je treba temu pogoju čimprej prilagoditi.

Certifikat kakovosti je treba pridobiti za celotno področje poslovanja in obsegata celovito obvladovanje kakovosti na osnovi standardov ISO 9000 v vseh poslovnih funkcijah. To pa je zahtevna in dolgorajna naloga, ki terja veliko dela, kompleksen sistemski in standardom ter konkretni pristop.

Pridobitev certifikata kakovosti je tudi za Brest strateškega pomena, če želimo po letu 1992 tržiti na skupnem evropskem trgu in se na tak način vključiti v višje cenovne razrede, v znižanje stroškov, v povečano produktivnost, v boljšo lastno organiziranost, v višjo in stabilnejšo raven kakovosti, v nadaljnji razvoj...

Doslej so nekatera podjetja v Sloveniji pridobivala certifikate za posamezne proizvode, Evropa 92 pa zahteva pridobitev certifikata za celotno poslovanje oziroma za vse poslovne funkcije v podjetju.

V Sloveniji so po tujih izkušnjah že štiri podjetja pridobila certifikate za vstop v Evropo 92. Ostali se tako kot mi na različne načine intenzivno pripravljajo, da bi izpolnili zahtevane pogoje.

Vse aktivnosti, ki jih zahtevajo standardi, je treba načrtovati in realizirati pred dokončno izdelavo poslovnika kakovosti, oziroma še preden zaprosimo ustrezno pooblaščeno mednarodno institucijo za izdajo certifikata kakovosti. Certifikat se pridobi za točno določen standard in časovno obdobje treh let in ga je treba vsakih šest mesecov obnavljati, zato je treba kakovostno raven neprestano vzdrževati. Tudi ko podjetje že ima certifikat kakovosti, lahko pooblaščena institucija, ki je certifikat izdala, pošlje svojega predstavnika, da presodi kakovost poslovanja podjetja. Za katere koli operacijo, material, po-

slovenko funkcijo ali testiranje mora biti v vsakem času izvedljiva kontrola v skladu s poslovnikom. Zato bo poslovnik kakovosti možno napisati še po skrbni presoji in temeljiti proučitvi stanja in posledic za celoten poslovni proces. Še s tako pripravljenim poslovnikom kakovosti

predstavljal upravljalsko orodje za celovito obvladovanje poslovnega procesa, za kar pa bo treba usposobiti delavce za delo po uveljavljenih standardih in internih navodilih.

Značilnosti in pomen poslovnika kakovosti:

- objavlja politiko kakovosti podjetja in odnosa do kupca,
- informira zaposlene, kupce in dobavitelje o sistemu kakovosti podjetja,
- je pogoj za uspešno presojo in pridobitev certifikata kakovosti,
- vsebuje postopke in navodila, ki v največji meri onemogočajo improvisacijo in ne-profesionalnost,

Proizvodnja v podjetju Brest-Lušin je stekla.

vosti izpolnjujemo pogoje, da lahko zaprosimo ustrezno institucijo za pridobitev certifikata kakovosti.

Poslovnik kakovosti zahteva dokumentiranje vseh postopkov v vseh poslovnih funkcijah, omogoča lažje in pravočasnejše odpiranje napak, predpisuje postopke kontrole in ukrepanja, določa ugotavljanje vzrokov napak in odgovornost oseb, vpliva na znižanje stroškov in povečanje produktivnosti, dviguje kakovostno raven, zmanjšuje možnost pojavljanja in ponavljanja napak preko korektivnih ukrepov in nenehnega prilagajanja spremenjenim zahtevam trga, podjetja in zakonodaje, skratka, vzpostavlja red v vseh poslovnih funkcijah in zahteva doslednost vseh ljudi, vključenih v proces zagotavljanja politike celovitega obvladovanja kakovosti.

Trenutno je certifikat kakovosti mogoče pridobiti le od zunanjih pooblaščenih institucij.

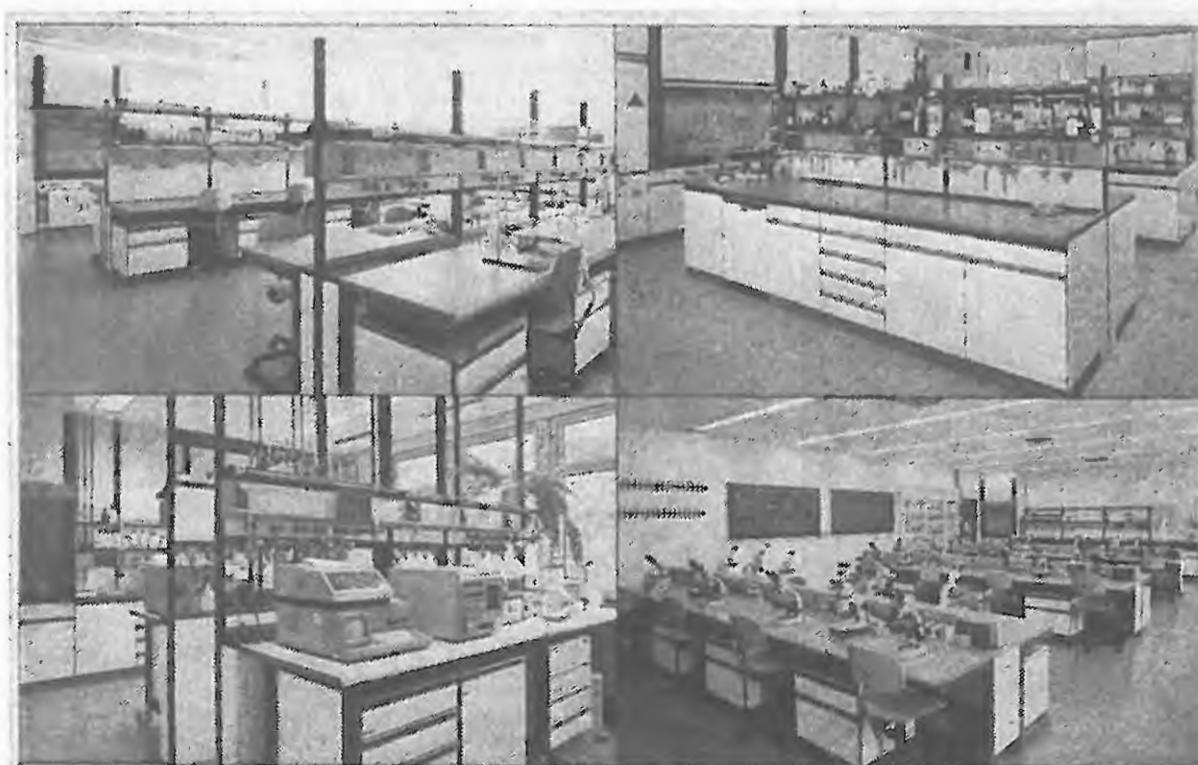
Skrb za celovito obvladovanje kakovosti je postala odločujoč faktor ne le za višje cenovne razrede, ampak tudi za ohranitev trga, za racionalnejše poslovanje, za lažje in bolj kakovostno vodenje poslovnega procesa, za bitko za kupca, za zniževanje stroškov, za sprejemljivo konkurenčno ceno, za dolgoročno preživetje, za profit podjetja. Vse to pomeni sprememjanje notranjih odnosov in odgovornosti, pomeni definiranje vlog in obveznosti v procesu vgrajevanja kakovosti v izdelke in delovne postopek.

Postopki zagotavljanja kakovosti morajo biti prisotni v vseh fazah, od nastajanja do opuščanja proizvodov, da bodo lahko

- omogoča stalnost postopkov, neodvisno od kadrovske fluktuacije,
- podaja specifične rešitve problemov obvladovanja kakovosti, prilagojene konkretnim razmeram,
- pomaga opredeliti poslovne postopke, izdelati navodila, organizacijske predpise in interne standarde kakovosti,
- pomaga dokumentirati sistem kakovosti,
- pomaga usposobiti delavce za delo po izdelanih standardih in organizacijskih navodilih,
- omogoča zniževanje stroškov z učinkovitim sistemom korektivnih ukrepov,
- omogoča formiranje učinkovitega sistema za obvladovanje sprememb v razvojnem ciklusu proizvoda ali storitve,
- daje usmeritev za obvladovanje projektov s stališča časa, virov, stroškov in rezultativ,
- predstavlja idealni učni pomoček za izobraževanje o vodenju posameznih aktivnosti v podjetju.

O pomenu in potrebnih aktivnostih za pripravo poslovnika kakovosti, za celovito obvladovanje kakovosti, za pridobitev certifikatov kakovosti je že bilo seznanjeno vodstvo Bresta. Določene aktivnosti so že stekle — predavanje vodilnim delavcem Bresta o izkušnjah pri zagotavljanju pogojev za pridobitev certifikata kakovosti. Sledile pa bodo še konkretnne aktivnosti v zvezi z izdelavo in izvedbo projektov po posameznih podjetjih — hčerah. V dveh podjetjih so že izvedli INTERNI AUDIT — to je presoja dejanskega stanja s pooblaščeno osebo za izvajanje internih auditov.

Danica Kranjc

Laboratorijski sistem Waldner sodi v svetu v vodilno opremo industrijskih, raziskovalnih in šolskih laboratorijev.

O kolektivnih pogodbah

V letu 1990 je bila sklenjena splošna kolektivna pogoba za gospodarstvo. Pogodbo sta sklenili Gospodarska zbornica Slovenije in zveza slobodnih sindikatov Slovenije.

Kolektivne pogodbe sta v našo prakso ponovno uvedla zakon o podjetjih in zakon o temeljnih pravicah iz delovnega razmerja kot sredstvo in način za urejanje pravic, obveznosti in odgovornosti delavcev in organizacij oziroma delodajalcev. Zakon o podjetjih je do novele določil, da se s kolektivno pogodbo ureja uresničevanje samoupravnih pravic v mešanih in zasebnih podjetjih, zakon o temeljnih pravicah iz delovnega razmerja pa je določil, da se s kolektivno pogodbo v skladu z zakonom in drugimi predpisi urejajo pravice in obveznosti delavcev, zaposlenih v organizacijah in pri delodajalcih ter pravice in obveznosti teh organizacij in delodajalcev ne glede na lastninske podlage za delo.

Kolektivne pogodbe postajajo vse pomembnejši akti, s katerimi se urejajo predvsem pravice, obveznosti in odgovornosti delavcev in organizacij oziroma delodajalcev s področja delovnih razmerij. Tako bodo postopoma nadomestile sedanje splošne akte oziroma bodo le-ti obstajali, dokler bodo obstajali družbena lastnina in samoupravljanje delavcev oziroma družbena podjetja in druge organizacije ter skupnosti na družbenolastninskih podlagah.

Vsebino kolektivne pogodbe zakon o temeljnih pravicah iz delovnega razmerja in zakon o delovnih razmerjih taksativno ne določata, marveč imata vrsto določb, da se posamezne pravice, obveznosti in odgovornosti delavcev in organizacij oziroma delodajalcev poglobijo uredijo s kolektivno pogodbo ali v skladu s kolektivno pogodbo.

Splošna kolektivna pogodba ureja predvsem tiste pravice, obveznosti in odgovornosti delavcev in organizacij oziroma delodajalcev, ki so po svoji naravi in vsebini takšne, da jih je mogoče in treba uveljaviti za vse zaposlene. V sedanjem času pomenijo določbe splošne kolektivne pogodbe najnižjo raven pravic zaposlenih, ki jo je glede na sedanje gospodarske razmere treba uveljaviti za zavarovanje minimalne socialne in gmotne varnosti delavcev.

Kolektivna pogodba za posamezno gospodarsko in ne-gospodarsko dejavnost je po svoji vsebini in rešitvah naj-pomembnejša. Tako ta pogodba ureja pravice, obveznosti in odgovornosti delavcev ter organizacij oziroma delodajalcev, ki so specifične glede na naravo dejavnosti, delovne in proizvodne procese ter posebnosti dejavnosti. Pravice delavcev so v kolektivni pogodbi dejavnosti v primerjavi s splošno kolektivno pogodbo

urejene lahko le ugodnejše za delavce.

Kolektivna pogodba za lesarstvo glede na splošno kolektivno pogodbo za gospodarstvo nekatere zadeve ugodnejše za delavce. V tem sestavku bi poudaril le nekatere najvažnejše razlike. Med drugim ureja kolektivna pogodba za lesarstvo delovni čas, ki v podjetjih s področja lesarstva traja največ 40 ur na teden. To določilo lahko uveljavijo podjetja oziroma organizacije najkasneje do 1. januarja 1992. V tej pogodbi so opredeljeni tudi kriteriji, v katerih primere je osnovni osebni dohodek lahko nižji od izhodiščnih osebnih dohodkov, določenih v sami pogodbi. Znižanje lahko znaša največ 20 odstotkov, in sicer:

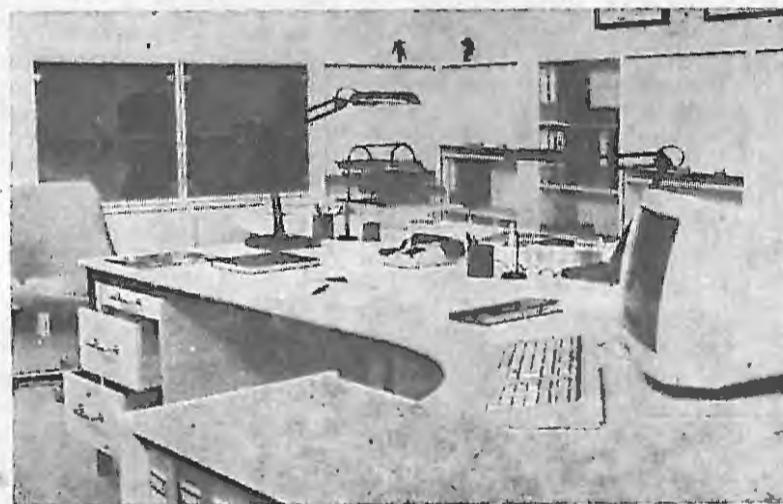
- če je podjetje v izgubi,
- če se v podjetju izvaja sanacija po sanacijskem programu.

V kolektivni pogodbi za lesarstvo so opredeljeni tudi pri-

meri oziroma pogoji, kdaj pripadajo delavcem dodatki za pogoje dela. Glede na splošno kolektivno pogodbo za gospodarstvo je v kolektivni pogodbi za lesarstvo tudi drugače opredeljen minimalni znesek za regres za letni dopust, in sicer je ta opredeljen tako, da znaša najmanj 70 odstotkov povprečnega osebnega dohodka, izplačanega v gospodarstvu republike Slovenije v mesecu maju tekočega leta.

Poleg navedenih glavnih razlik je v kolektivni pogodbi za lesarstvo tudi drugače, in sicer z višjimi odstotki, opredeljena višina jubilejnih nagrad za 10 in 20 let delovne dobe. Tako je za jubilejno nagrado za 10 let delovne dobe ta odstotek za 10 odstotkov višji, oziroma za jubilejno nagrado za 20 let let delovne dobe za 5 odstotkov višji kot to določa splošna kolektivna pogodba za gospodarstvo.

A. Percič

Sigma — pisarniško pohištvo iz Brest-Jelka iz Begunja.

NOVI PRAVILNIK O USTVARJALNOSTI PRI DELU

Pripravili smo nov pravilnik o ustvarjalnosti pri delu z namenom, da bi na organiziran in usmerjen način vzpodbudili razvoj inovativne dejavnosti v Brestu, da bi se le-ta hitreje razvijala in prinašala večje ekonomske učinke.

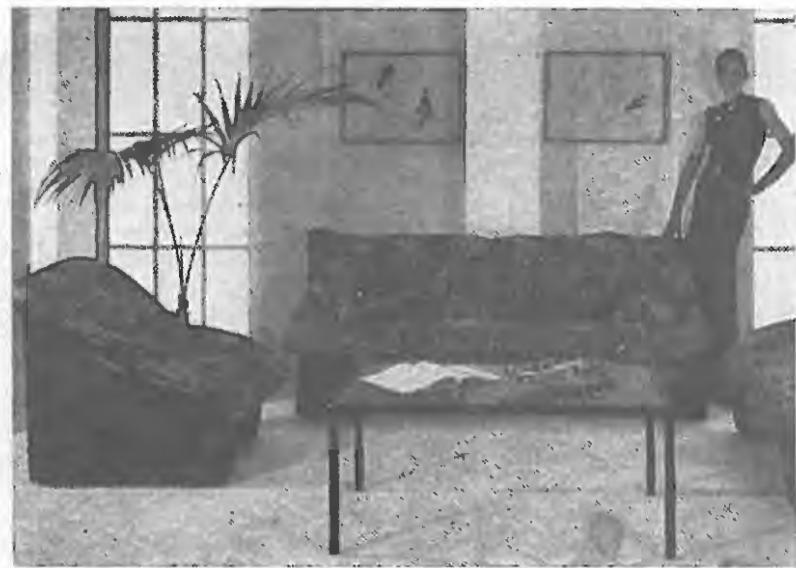
S sprejemom novega pravilnika o ustvarjalnosti pri delu bo prenehal veljati dosedanji, sprejet 18. 10. 1989. Pravilnik bo enoten za vsa podjetja Bresta.

Pravilnik upošteva nojnovejše spremembe iz Zakona o varstvu izumov, tehničnih izboljšav, kolektivne pogodbe, statuta podjetja Bresta in drugih predpisov, ter najnovejši trend razvoja ID. Je precej krajiš in racionalnejši od obstoječega in prinaša bistvene novosti na področjih pospeševanja razvoja inovativne dejavnosti (ID), programiranja oziroma usmerjanja razvoja ID, odgovornosti za razvoj ID, organov, ki vodijo postopek reševanja predloga, pritožbenih organov, višine nagrad oziroma nadomestil avtorjem, dobe trajanja posameznih vrst inovacij in s tem nagrad, zaščite inovacij, anonimnosti reševanja predloga, krajskega postopka reševanja predloga, izbire inovatorja Bresta, itd.

Naš namen je, da opozorimo na novosti, ki si jih boste lahko podrobneje ogledali v pravilniku v tajništvu vsakega podjetja — hčere. Vsebina pravilnika vas bo pritegnila k razvoju ustvarjalnosti glede na vaše sposobnosti in znanje.

Vabiimo vas, da se z novim pravilnikom o ustvarjalnosti pri delu seznanite in se ustvarjalno vključite v reševanje aktualnih problemov v Brestu ter prispete k boljšim rezultatom poslovanja.

D. K.

Nova sedežna garnitura — Mateja.

Pogodba o zaposlitvi

Nova zakonodaja na področju delovnega prava, tako zvezna, zlasti pa republiški zakon o delovnih razmerjih, opredeljuje nov institut za urejanje medsebojnih pravic in obveznosti med delavcem in delodajalcem, ki izvirajo iz delovnega razmerja — pogodbo o zaposlitvi.

Podlago za tak institut je najti v temeljnih določbah zveznega zakona, ki opredeljuje delovno razmerje kot prostovoljno razmerje med organizacijo oziroma delodajalcem in delavcem.

Ijene znanja pomenila konkurenco organizacij), 12. druge pravice in obveznosti.

Pogodba o zaposlitvi ne sme biti glede pravic in obveznosti za delavce manj ugodna kot določbe kolektivne pogodbe, lahko pa je ugodnejša, če je to v interesu obeh pogodbnih strank.

Pogodba o zaposlitvi pravzaprav nadomešča vrsto sklepov samoupravnih organov, s katerimi so se doslej urejale pravice in obveznosti iz delovnega razmerja (npr. sklep o določitvi OD, o dolžni letnega dopusta ipd.). V času trajanja delovnega razmerja se pogodbo o zaposlitvi lahko spremeni ali dopolni z aneksom, seveda sporazumno in v interesu obeh pogodbnih strank.

Posebnost glede sklepanja pogodb o zaposlitvi velja za že zaposlene delavce, glede katerih vsebuje republiški zakon o delovnih razmerjih določbo, da se mora obstoječe delovno razmerje preoblikovati v pogodbeno, sklenitev pogodbe o zaposlitvi za to kategorijo delavcev velja neobvezen rok: do 1. 7. 1991. Zakon vsebuje tudi vrsto varovalnih določb za te delavce, in sicer:

- s pogodbo o zaposlitvi ni možna transformacija delovnega razmerja za nedoločen čas v delovno razmerje za določen čas,
- s pogodbo o zaposlitvi ni mogoče spremenjati razpoložitve delavca na drugo delovno mesto,

V primeru, da delavec predložene pogodbe o zaposlitvi ne podpiše v roku 30 dni od dneva predložitve, delavcu preneha delovno razmerje, o čemer izjema od te določbe velja le v primeru, če je delavec v že opisanem 15-dnevnom roku od dneva predložitve pogodbe sprožil spor glede zakonitosti pred pristojnim sodiščem.

Marija Levstek-Zabukovec

Inoviranje del poslovnega sistema

Ta članek je napisan z željo, da bi spoznali pomen razvoja inovativne dejavnosti (ID) na splošno in na Brestu, da bi se zavedli potrebe po vzpodbujujanju in razvijanju lastnega ustvarjalnega razmišljanja in teamskega reševanja problemov na vseh ravneh, da bi ob podpori vodstva in zagotavljanju ustreznih pogojev postopno prešli na usmerjeno inovativno poslovanje, da bi zavist nadomestila ustvarjalnost v tekmovanjem vzdružju, da bi uresničili načelo VSI MISLIMO — VSI DELAMO, da ne bomo čedalje bolj odvisni od inovativnih, da bi izkoristili čim več skritih rezerv, in začutili pridost podjetju tudi skozi ustrezeno inovacijsko klimo.

Organizacija ustvarjalnega dela je eden od dejavnikov, brez katerega si ni mogoče zamisliti izkoriščanje velikega miselnega in izkustvenega potenciala zaposlenih, treba ga je le vgraditi v vsakodnevno delo.

Če želimo, da bo ID učinkovitejša, jo moramo načrtovati in načrtno usmerjati v reševanje najpomembnejših problemov, iskanje novih problemov in rešitev, skratka, vedeti moramo, zakaj nekaj proučujemo in kaj želimo s tem dosegči in na kakšen način.

Osnovni namen ID je v celoti obvladati poslovni sistem. Inovacijska organiziranost pomeni posebno kombinacijo organizacijske strukture, procesov, motivacije in ljudi; oblikovno je takša, da z njim dosežemo nekaj novoga, boljšega, kar prinaša v končni fazi gospodarsko korist.

Na področju ID imamo velike skrite rezerve, le izkoristiti jih moramo z ustrezeno organiziranjem, vzpodbujujanjem razvoja te dejavnosti. ID mora postati motor razvoja na vseh ravneh. V Brestu že nekaj let s posebnimi akcijami vzpodbujujemo razvoj ID. V prihodnje moramo še več prizadevanj usmeriti v kontinuirano in organizirano obliko pridobivanja predlogov na vseh ravneh, t.j. z načrtovanjem oziroma programiranjem ID v posameznih podjetjih, v zagotavljanje sredstev za njihovo realizacijo, v odstranitev neobjektivnih ovir, v uveljavljanje sodobnih oblik organiziranja dela in v vzpostavljanje ustreznega ustvarjalnega vzdušja.

Praksa je pokazala, da ni dovolj le organizirano skrbeti za ID amatersko, marveč je treba:

- povezati amatersko in poklicno ustvarjanje inovacij v enoten inovacijski proces,
- preiti od ID v inovativno poslovanje.

Z ustrezeno akcijo in vztrajnjem brez izgovorov je treba pridobiti predlage, aktivirati ustvarjalnost in odstraniti morebitne kadrovskie ovire. Obenem pa ne smemo dopustiti, da se ideje ne uresničijo ali nagradijo, ali pa da postanejo le strošek ali mrtva ideja.

Z uspešno inovativno poslovanje poznamo 10 potrebnih pogojev. Koliko od njih jih uporabljamo mi, vam prepričam v premislek:

1. Inovacijska politika in kultura;
2. Inovacijski delovni cilji;
3. Usposabljanje za inovativnost;
4. Organiziranje inovacijskih procesov in službe;
5. Zagotavljanje pogojev za realizacijo inovacij
6. Zagotavljanje inovacijskih virov;
7. Uveljavljanje inovacij v rednem delu;
8. Trženje inovacij in ustrezeno teamsko delo;
9. Vrednotenje in nagrajevanje inovacij;
10. Pravni red, ki daje prednost inoviranju pred slepo ubogljivostjo.

Motiviranost ali nemotiviranost za razvoj ID se ne sme začeti ali končati zgolj v izplačanih nagradah, ki se nemalokrat prikazujejo v smislu zavisti le kot strošek, ne pa tudi kot kost.

Nagrade inovatorjem se obračunavajo od ugotovljene čiste gospodarske koristi (ČGK). Pravčasno izplačana nagrada in ustreza podpora pomeni priznanje avtorju, hkrati pa moti-

vacio za nadaljnje ustvarjalno razmišljjanje vseh zaposlenih.

Objektivnih ovir za prehod na sodobno poslovno inoviranje skoraj ni, so le še kadrovske, zato je nujno, da premagamo tudi te in se izkopljemo iz rutinskih izkušenj in zato neuspešnega poslovanja, ki nujno vodi v inflacijo in propadanje, in preidemo v inovativno sodobno poslovanje. Pozitivnih izkušenj je veliko, zato se lotimo akcije in vztrajamo v njej!

Te okvirne usmeritve moramo začeti čimprej vključevati v naše vsakdanje delo na vseh ravneh in obenem odstranjevati ne-

objektivne ovire. Odločneje se vključimo v inovativno poslovanje, pridružimo se po svojih močeh, znanju, izkušnjah, sposobnostih in možnostih tistim redkim posameznikom, ki so se že zavedli pomena te dejavnosti in ki nam s svojim ustvarjalnim delom dajejo vzgled, vzpodbudo in zanesljivejšo pridost.

Ce bo ta članek v vas vzbudil potrebo po vsakodnevni kreativni teamske strokovnem reševanju vseh pomembnejših problemov na vseh ravneh in v vseh dejavnostih, ob hkratnem poznavanju pomena te dejavnosti in dajanju vaše podpore njenemu razvoju, bo namen dosegzen, s tem pa bodo postavljeni trdnejši temelji za kakovostenjši razvoj podjetja v celoti.

V množici idej se skrivajo številne rešitve. Njihova uresničitev pa bo v zadovoljstvo inovatorju in podjetju.

Danica Kranjc

Obiskali smo Brest

Prepričan sem, da je bila prav januarska, samostojna razstava Bresta na Gospodarskem razstavišču v Ljubljani vzrok, da smo upokojenci Mednarodnega podjetja Slovenijales, Ljubljana v program naših izletov vključili obisk te, doma in v svetu poznane firme.

no tovarno pohištva z urejenimi strojnimi linijami, specifično urejeno in tehničko vodenno proizvodnjo. Na vse sta zlasti napravila močan vtis organiziranost delovnih mest in strokovno delo zaposlenih. V oči so nam padli v belo oblečeni delavci, človek si ob tem misli, končno sem prišel v pravo zahodnoevropsko delavnico. To je velik uspeh Brestovih tehnikov, razvoja in izvedbe, pogojen z assortimentom, ki ga tovarna izdeluje za izvoz. V Begunjah smo slišali, da je ta tovarna (podjetje) stavnji del korporacije Brest, ki združuje 14 samostojnih podjetij. Udeleženci izleta smo z zadovoljstvom pozdravili to novo organiziranost. Zadovoljstvo je bilo toliko večje, saj Brest mnogi poznamo, mnogi so z njim sodelovali leta in leta, nekateri prav od začetka, od leta 1947 naprej.

Po ogledu tovarne v Begunjah smo obiskali še podjetje Brest-Trgovina in Brestin, ki je v salonu pohištva pripravil pravo razstavo svojih izdelkov. Srečanje bivših delavcev Slovenijales-Trgovina z delavci Brest-Trgovina je bilo res prisrčno. Srečali smo se stari znanci in sodelavci. Z zanimanjem smo si v salonu ogledovali razstavljeni pohištvo in izdelki Brestina. Čas obiska je ob kozarčku dobre pijače, natočene v dobradošlico hitro mineval. Res lepo ste nas sprejeli, o tem je še dolgo potem tekeli pogovor med udeleženci izleta.

Na našem velikem razstavljanju pa na nadaljnji poti nismo videli voda Cerkniškega jezera, čeravno smo prav zaradi tega potovali preko Gornjega jezera in Loške doline čez Bloško planoto v Novo Štiftu. Ogledali smo si še Trubarjevo domačijo na Raščici in Turjaški grad.

Za nami je prijeten izlet, za vedno pa bo ostal v spominu Brestin s svojimi spominki!

Hvala za lep sprejem!

Dušan Trotovšek

Prevoz kotla iz Pohištva v Cerknici pred 22 leti.

ABRAHAM IZ MASIVE

Saj ni res — pa je! Z manjšimi presledki dela že 50 let, pa še ne razmišlja o upokojitvi. Sam se povabim k jubilantu — v kotlovnico podjetja Brest-Masiva.

Na njegovi železni privarjeni izkaznici (da je ne bi izgubil) piše:

- izdelovalec: R. Wolf, Magdeburg
- leto izdelave: 1941
- torej — ABRAHAM!

Ostalih podatkov namenoma ne navajamo, saj slavljencu ni lepo gledati v zobe. Gre zgolj, da 50-letnega Abrahama primerno in spoštljivo predstavimo.

Do leta 1969, ko so ga demontirali in prepeljali na sedanje delovno mesto, je kilovate proizvajal v Tovarni pohištva v Cerknici.

Ob uspešni junijski predstavitvi posodobljene tovarne so v Masivi sicer malo sramežljivo priznali, da jih v nadaljnjem razvoju moti le še energetski segment. Že v juliju so zavihali rokave. Glavnina rekonstrukcije se je načala na kotlovo kurišče, ki je bilo že leta v tehničkem smislu dokaj zanemarjeno.

O opravljenih delih in pričakovanih rezultatih rekonstrukcije je Darko Žnidaršič, vodja vzdrževanja, pripovedoval v enem dihu in z veliko mero prepričljivosti:

- bistveno smo povečali velikost kurišča,
- vgradili nov sistem rešetki,
- izboljšali vpihanje zraka in
- sprememli način doziranja žagovine.

Z navedenimi ukrepi naj bi dosegli več učinkov:

- boljše izgrevanje lesnih ostankov in žagovine,
- daljšo obstojnost šamotne obloge,
- manjšo porabo kuriva na enoto pridelane energije,
- zmanjšanje topotnih izgub in
- zmanjšanje dima, saj in CO₂ iz dimnika, in še kaj.

Pričakujemo, da bodo slej ko prej pridelali 600.000 kilovatov, kar je četrtna vse električne energije, kolikor je letno porabijo v tem podjetju — hčeri.

Nekatere navedenih učinkov že dosegajo, druge pa bo treba dokazati z meritvami. Krajani Martinjaka in okolice pa se v teh dneh menda že zadovoljno povhalijo, da se »s fabrškega raufnika nč več črn dim ne vali«.

Tovarne v Martinjaku, kot je bila doslej, ne prepoznamo več. Kot da je nikoli ni bilo! Ko stopaš po vše sveži asfalt rumeno začrtani poti, te preplavijo občutki urejenosti, delovne in tehničke discipline, tišine delujočih strojev, prostranstva, svetlobe, veliko bele svetlobe...

Kot bi v ta kolektiv v zadnjem času zaveli sveži vetrovi... Nadihal se jih bo tudi njihov R. Wolf iz leta 1941.

Na še nadaljnjih 50 let — Abraham!

I. Š.

»Likof« po zaključku obnovitvenih del.

UVEDBA MARKETINGA

Koncept marketinga se je razvil v obdobju tržnega gospodarstva kot aktivnost podjetij na trgu in analiza potrošnikovih želja. To je veliko širi pojem kot je samo prodaja blaga in storitev in mora težiti za raziskovanjem, programiranjem proizvodov in zalog, distribucijo, propagandno aktivnostjo in ostalimi servisnimi aktivnostmi. Konkurenca med proizvajalcem postaja iz dneva v dan močnejša, uspeh posameznega proizvajalca pa je odvisen od njegovega prilaganja željam potrošnikov. Tako politiko proizvajalcu omogoča le koncept marketinga. Na ta način marketing ne oddaljuje temveč prevzema odgovornost za poslovni uspeh — še več — dobro razvit marketing pomeni izhodišče koncepta razvojne politike podjetja.

IZ OBRATNE AMBULANTE

Ker so v naši tovarni predvsem takšna delovna mesta, ki zahtevajo stopeče delo, ki zelo pogosto povzroča nastajanje krčnih žil, smo se s tovarno LEK v Ljubljani dogovorili, da bi s pomočjo specialistov iz Vojaške bolnice pregledali ljudi, ki delajo na takšnih delovnih mestih oziroma vse tiste, ki imajo težave zaradi krčnih žil. Odziv je bil velik, saj je bilo pregledanih 106 ljudi. Vsi so dobili ustrezna zdravila in bodo pod nadzorstvom šest tednov, ko jih bodo specialisti znova pregledali...

ČAS DRUŽBENIH DOGOVOROV

Republiška skupščina je sprejela Zakon o samoupravnem sporazumevanju in družbenem dogovarjanju o merilih za usmerjanje delitev dohodka in osebnih dohodkov. Na podlagi tega zakona pripravljajo Izvršni svet Skupščine SR Slovenije, Gospodarska zbornica SRS in republiški svet Zveze sindikatov Slovenije splošni družbeni dogovor o načelih in merilih za presojo skladnosti samoupravnih sporazumov o delitvi dohodka in osebnih dohodkov v gospodarskih organizacijah.

S KONGRESA SAMOUPRAVLJALCEV

Vprašanje odgovornosti, poslovne in družbene discipline na vseh ravneh naše družbe je naslednje področje, za katerega so se zavzemali delegati. Premalo je sankcij, tudi materialnih, kadar gre za odkrito kršenje delovne discipline, nestrokovnosti in podobnega. Odgovornost ima preveč proklamativni prizrok v naši družbi. Demokracijo preveč izkorisčamo v negativne namene. Kongres je ostro obsodil vse oblike korupcij in nepoštenega bogatenja. Ustrezna besedila v resolucijah predvajajo za take primere rigorozne ukrepe.

ZMAGA NA LESARIJADI

Na letnih športnih igrah lesne industrije Slovenije v organizaciji Savinja Celje so zmagali Brestovi športniki. Odločila je izenačenost, množičnost in borbenost. Prihodnje leto bo lesarijada v Cerknici zato letošnji uspeh nalaga nove odgovornosti.

Letne športne igre lesne industrije Slovenije postajajo velika športna manifestacija, ki dokazuje, da postaja tudi športna aktivnost v delovnih organizacijah vse bolj množična in prijubljena.

MLADI RAZISKOVALCI

Gibanje »Znanost mladini« — republiški odbor za Slovenijo bo v sodelovanju s sodelavci Slovenske akademije znanosti in umetnosti, univerze in inštitutov letos spet organiziralo mednarodni mladinski raziskovalni tabor v Cerknici, ki bo od 3. do 11. julija letos.

»Dumijevi« ljudje testirajo nov proizvod — banano.

Demografsko ogrožena območja

Na podlagi Zakona o spodbujanju demografsko ogroženih območij v Republiki Sloveniji (Ur. I. RS št. 48/90), odloka o območjih, ki se štejejo za demografsko ogrožena območja v Republiki Sloveniji v obdobju 1991—1993, je Republiški sekretariat za družbeno planiranje razpisal natečaj za zahteve za sofinanciranje na podlagi zakona (Ur. I. RS št. 15/91). Rok za predložitev programov in objektov oziroma zahtevkov je bil 30. julij 1991.

za leto 1991 (Ur. I. RS št. 21/91).

Rok za prijavo za ta sredstva je do 15. decembra 1991. Vloge se obravnavajo vsake tri mesece.

Komunalna infrastruktura:

Poleg teh programov se na natečaj lahko prijavijo tudi občine s programi za komunalno infrastrukturo. Zato je prijavila občina Cerknica svoje programe za sofinanciranje komunalne infrastrukture:

I. Vodovodno omrežje:

— za naselja Dane, Klance, Gornje Jezero in za naselja Polšeče, Zavrh ter Ravnic. Oba projekta sta ovrednotena skupaj v vrednosti 5.531.500 dinarjev.

II. Lokalno cestno omrežje:

— za obnovo in modernizacijo cest Viševek—Vrhnik, Markovec—Knežja njiva, Klance, Kozarišče—Šmarata, Podgora—Babna polica, Babna polica—Jermendol, Žilce—Osredek, Žilce—Ravne.

Skupna vrednost projektov znaša 35.000.000 dinarjev.

Za uporabo sredstev po navedenem zakonu v letih 1992 in 1993 bo treba do konca letašnjega leta v občinski skupščini sprejeti globalni načrt razvoja demografsko ogroženih območij v občini Cerknica.

Ivan Lončar

Na podlagi odloka spadajo med demografsko ogroženo območje v občini Cerknica naslednje krajevne skupnosti: KS Grahovo, KS Begunje, KS Cajnarje-Žilce, KS Nova vas; in kot KS Stari trg v desetkilometrskem pasu na meji z Republiko Hrvaško.

Iz sredstev za demografsko ogroženo območje financira republika projekte v območju, ki leže v desetkilometrskem pasu na meji z Republiko Hrvaško 50 odstotkov predračunske vrednosti, v projekte na drugih demografsko ogroženih območjih pa 30 odstotkov predračunske vrednosti.

Na natečaj so se javili obrtniki, podjetniki v privatni lasti, podjetja v družbeni lasti in zasebni kmetje, in sicer:

Podjetja v družbeni lasti:

Na podlagi natečaja sta svoja programa prijavila:

- podjetje Brest Cerknica, za novoustanovljeno podjetje Biodis in Loški dolini, ki bo proizvajalo bio gnojila. Skupna vrednost projekta je 5.604.000 dinarjev;
- Mercator — KZ Cerknica, za izgradnjo nove klavnice

Poškodbe pri delu

V letu 1990 je bilo v podjetju 117 poškodb pri delu, na poti na delo in z dela. Zaradi teh poškodb je bilo izgubljenih 1647 delovnih dni.

V primerjavi z letom prej se je število poškodb zmanjšalo za 10 %, število izgubljenih delovnih dni pa počelo za 21 %.

To pomeni, da so bile v povprečju poškodbe nekoliko težje kot prejšnje leto.

Večina poškodb je bilo lažnih, 10 pa je bilo nekoliko težjih in so zahtevali daljšo odstopnost z dela. Od teh sta dve povzročili tudi lažjo stopnjo invalidnosti.

Več nam povedo podatki v spodnji razpredelnici :

Število poškodb se je pove-

čalo v PE Trgovina, na Iverki in Tapetništvu. V drugih poslovnih enotah se je to število zmanjšalo ali ostalo na enaki ravni kot prejšnje leto. Ob upoštevanju števila zaposlenih je bilo največ poškodb na Iverki in v Strojegradijni, kjer je bilo med letom poškodovalo 12 oziroma 3,3 delovnih dni.

Brestovo povprečje poškodovanih, ki znaša 6,6 %, so nekoliko presegli še v Masivi, Jelki in Tapetništvu.

Povprečna odstotnost z dela na poškodbo, ki v splošnem kaže resnost poškodb, je bila največja v PE Trgovina. Tu je bilo v povprečju na poškodbo izgubljenih kar 42,9 delovnih dni. Tolikšno število delovnih dni pa je bilo izgubljenih

predvsem zaradi ene težje poškodbe, pri kateri si je delavec ob padcu s kamionom poškodoval hrbitenico.

Poškodbe so bile v povprečju najlažje na Mineralki in v Strojegradijni, kjer je bilo na poškodbo izgubljenih samo 2,8 oziroma 3,3 delovnih dni.

Največ poškodb, kar 57,2 %, se je pripetilo pri manj nevarnih delih, kot so posamezna ročna dela, dela z ročnim orodjem, notranji transport in gibanje ljudi pri delu (padci na tovarniškem območju ipd.).

Pri delu z rezkalnimi stroji je bilo 4,3 % poškodb, pri delu z žagami vseh vrst, ki štejejo za najnevarnejše, pa 17,1 odstotka.

Vinko Žnidaršič

PE	Število poškodb				Indeks na leto 1989	Število poškodb na 100 delav.	Število izgubljenih na delovnih dneh na poškodbo	Indeks na leto 1989	Izgubljenih delovnih dneh na poškodbo
	Pri str.	Ostal. delih	Na poti	Skupaj					
POHISTVO	13	12	3	28	85	6,4	441	122	15,8
MASIVA	14	7	—	21	65	7,5	266	109	12,7
ŽAGALNICA	7	3	—	10	77	6,0	141	92	14,1
IVERKA	6	13	—	19	136	12,0	139	181	7,3
POSLOVODSTVO	—	1	—	1	100	0,6	5	22	5,0
GABER	2	4	—	6	86	4,8	97	118	16,2
TRGOVINA	1	7	—	8	200	5,0	343	1715	42,9
JELKA	2	2	2	6	100	7,7	122	83	20,3
TAPETNIŠTVO	1	6	1	8	133	7,0	62	221	7,8
MINERALKA	1	2	—	3	60	6,4	8	8	2,8
STROJEGRADNJA	4	3	—	7	78	13,0	23	53	3,3
SKUPAJ:	51	60	6	117	90	6,6	1647	121	14,1

Samostojna Slovenija

Govor predsednika skupščine Cerknica g. Janeza Okoliša ob proglašitvi samostojne Slovenije

Spoštovane dame, spoštovani gospodje, dragi občani, lep pozdrav in dober večer!

Vesel sem in v čast mi je, da lahko na tem mestu, v tej vlogi ob tako pomembnem dnevu spregovorim nekaj misli.

Verjetno skoraj ni Slovencev, ki bi današnji dan ne označeval kot zgodovinski. Dočakali smo »dan D«, ki je bil dolgo časa zavit v tančico skrivnosti. Mnoge generacije pred nami so upale in si želele tega dogodka, vendar okoliščine niso dovoljevale narediti koraka v tej smeri. Najbrž ni naroda, ki si ne bi želel lastne države, ki pa kot taka ni sama sebi namen, ampak le sredstvo, s katerim narod navzven uveljavlja svojo neodvisnost in samostojnost v odnosih do drugih narodov. Državnost je torej izraz nacionalne suverenosti in predpogoju za uveljavljanje interesov po načelu enakopravnosti do drugih narodov. Zgodovina narodov je neločljivo povezana z njihovimi prizadevanji za lastno dr-

žavo. Slovenski narod je stoletja hrepenel po tej odločitvi in danes, na pragu 3. tisočlet-

ja, dočakal, da stopi na sebi primerno pot.

Mnogi izmed nas se tega od srca veselijo, drugi so zadrža-

ni, nekateri dvomijo, vsi pa smo si edini v prepričanju, da je čas da se priključimo ostalim narodom, ki sami odločajo o svoji usodi. Najbrž se danes večina še ne zaveda vseh posledic, ki jih prinašata odločitev, v dobrem in slabem. Dejstvo pa je, da takšna odločitev pomeni pravi tektonski premik v zgodovini nekega naroda. Zgodovina bo pisala o mnogih pogumnih odločitvah, o bolečih porazih in udarcih, o poniglavni strahopetnosti politikov in vrsti meštarjenj s slovenskimi interesimi. Eno in drugo je sestavina našega zgodovinskega spomina za spoznavanje nas samih, obenem pa izhodišče za orientacijo v prihodnje.

Z aktom razglasitve samostojnosti Slovenije je končana prva faza ustvarjanja države Slovenije. Njene državotvorne okvire je treba napolniti z vsebinom, to pa je v prvi vrsti ozdravitev gospodarstva, ki je lahko dobra podlaga za uveljavitev Slovenije v svetu.

Kot je razvidno iz današnjih dogodkov, ustvarjanje nove države ne bo preprosto, kar

pa je še bolj zaskrbljujoče, ne bo potekalo brez provokacij, tako znotraj kot zunaj. Do neke mere je razumljiva reakcija zveznih organov, ki z osamosvojitvijo Slovenije in Hrvaške prav gotovo veliko izgubijo. Dejstvo pa je, da brez predhodne suverenosti vsakega naroda na območju nekdanje Jugoslavije ni možen dogovor, ki bi zagotovil enakopravno dogovarjanje o skupnosti narodov oziroma držav.

Manj razumljiva je reakcija zahoda, ki je v svojih proklamacijah poln demokratičnega besedičenja, v konkretnih primerih pa popušča ciljem neke politike oziroma ohranjanje obstoječega statusa.

Poti nazaj ni več. Na plebiscitu pred pol leta smo se odločili, v kakšni državi želimo živeti. Ves ta čas so potekale aktivnosti v smislu te odločitve. Od poskusov dogovora o konfederaciji držav na območju Jugoslavije z določenimi skupnimi funkcijami, do poskusa sporazumne razdružitve. Vse te ponudbe za preoblikovanje jugoslovanske skupnosti so bile v končni fazi neuspešne in na tej osnovi je tudi razglasitev samostojnosti postala nujnost.

Seveda pa s tem ne pomeni, da se Slovenija na ta način

zapira. Nasprotno. Zaradi svoje majhnosti je nujno, da je odprta za vse pobude, sodelovanja, ki slonijo na sporazumni ravni.

Danes, ko praznujemo rojstvo suverene države Slovenije, to počnimo pokončno, do stojanstveno, veselo in prijateljsko z vsemi, ki jih vodijo dobr in pošteni nameni. Zavestati se moramo, da bomo še naprej živeli na tem koncu Evrope, med zahodom in vzhodom, da ne bomo šli v Evropo, ampak se nam bo v urejenih razmerah, ki naj bi sčasoma zavladale, vrnila sama z vsemi svojimi prvinami.

Osamosvojitev Slovenije je postala realnost. Nihče več ne more zaustaviti tako pomembne odločitve večine državljanov. Zdaj se je treba lotiti dela, da pospravimo ruševine preteklosti, da vzpostavimo nov sistem. Prvič v zgodovini bomo urejali lastne zadeve same in bomo za te odločitve odgovorni sebi oziroma lastnemu narodu.

Veliki ljudje Notranjske

m. Gaspari

Maksim Gaspari se je rodil 26. januarja 1883 v Selščku pri Begunjah pri Cerknici očetu Jakobu, po rodu iz Furlanije, in Ivani Švigelj domačinki iz Selščka. Osnovno šolo je obiskoval v Begunju. Maternina smrt je desetletnemu fantičnu močno spremenila njegovo življenjsko pot. Odtlej je zanj skrbela njegova teta. Po realki v Ljubljani ga je usmerila v trgovski stan. Pri trgovcu Murniku v Kamniku je njegove nadarjenje risarje opazil Niko Sadnikar, ki postane dokončno »usoden« za mladega Maksima. Podpiral ga je gmotno in moralno. Napotil ga je na šolanje v Ljubljano, zatem pa še na dunajsko Akademijo. Od tu naprej v celoti povznamo zgodbo o našem umetniku izpod izredno tenkočutnega peresa dr. Staneta Mikuža, ki je prispeval bogato besedilo v barvni monografiji umetnika Maksima Gasparija, ki je bila Slovencem »podarjena« v Ljubljani leta 1977.

Maksim GASPARI (1883–1980)

DUNAJSKA LETA

V ta navdušenja in zagnanosti polni svet je stopil Maksim Gaspari poln idealov, vere v prihodnost in trdne volje, da postane resničen umetnik. Po prvem razočaranju, ker ni bil sprejet na akademijo, se je vpisal na grafično šolo, kjer se je kmalu znašel. Poleg šole so ga seveda nadvse zanimali okolje, umetniške razstave in pa novi znanci, ki jih je tu srečeval. Optimistični Gasparijev značaj se je kljub resničnim skrbem za obstanek na široko odpiral novim prijateljstvom. Med prvimi prijatelji srečamo G. Birollo, ki je posojal Gaspariju akademsko izkaznico, da si je lahko zastonj ogledoval razstave, ga obiskoval v stanovanju, kjer sta šahirala, ga sprem-

ljal na ustanovni shod, ki je snoval »novo jugoslovansko društvo« (šlo je za ustanovni shod društva »Vesna«) in Gaspari je bil ponosen, ker so ga tovariši kljub temu, da ni bil na akademiji, povabili na sestanek. Kmalu potem je prišlo prijateljstvo z Meštrovićem, kiparjem Svetislavom Peruzijem, slikarjem Sašo Santom in drugimi.

Predvsem so mladega Gasparija z magično silo privlačevali umetniške prireditve, kajti ob njih je upal, da si bo razsiril obzorje in hkrati laže našel pot v skrivenostno umetniško svetišče. Prva umetnostna razstava, ki jo je videl na Dunaju, je veljala Hagenbundu, kjer so razstavljali člani češkega društva »Mánes«.

V pismu Sadnikarju je zapisal: »Razstava je pristno moderna, zastopana od najboljših Čehov (umet-

nikov) kakor »Kupka«, »Šwabinsky« idr. Prevladujejo socialne in filozofske ideje. Za preprosto ljudstvo nima razstava pomena, ker razmotriti se mora skoraj vsaka slika z duhom in globokim mišljenjem.

Med razstavljalci mi je najbolj ugajal Kupka in Šwabinsky. Kupka kaže v izvirnih, zelo delikatnih barvah, v jasnici luči, črni klerikalizem, daje moč socializmu in ironizira kapitalizem... Odlikuje se posebno po čudoviti karakterizaciji in pa fini risarji... »Zanimiva in razborita sodba nastajajočega umetnika, podprtga verjetno s kritikami, ki jih je bral v časopisih. Za bodočega slikarja je važno dejstvo, da je razstava moderna, idejno napredna, pa čeprav na račun nerazumevanja preprostih ljudi, v likovnem pogledu pa so conditio sinequa non — karakterizacija predmeta in pa odlična risba. Z obiskom razstave v poslopu secesije je Gaspari odlašal, čeprav ga je nekajkrat v pismih Sadnikarju napovedal.

Ogledal si je medtem razstavo v »Künstlerhaus«, ki ga je razočarala, prav tako ni bil zadovoljen tudi z deli »slavnega« Lenbacha in F. v. Stücka. V pismu nadaljuje piše: »Prinodne dni grem mogoče že v »Sezession«, nekaj mi pravi, da poseka »Künstlerhaus« in »Manesa«, zato sem silno radoveden. — Poročam vam prihodnjic.« Na srečo se nam je ohranila Gasparijeva originalna razglednica kamniškemu prijatelju (dat. 2. dec. 1902). Tekst je takle: »Pred odsodom v »Sezession«! Mno- go srčnih pozdravov! — Vaš Gaspari.« Na razglednico je narusal s svin-

čnikom portretno študio mladenke s klobukom na glavi in s kožnatim ovratnikom v tričetrtinskem profilu v desno. Pričeska je značilna za secesijski čas, pa tudi razpoloženje, ki nam ga posreduje podoba, je iz enakega testa: nekam skrivenostno in zamišljeno gleda v nas upodobljenka. Risba kaže že precejšen napredok, le usta in nos sta malce trdo oblikovana. Sadnikarju je bila risba zelo všeč, izzivajoči in zamišljeni pogled narisanega dekleta pa je v njem očitno sprožil vprašanje, kako se njegov varovanec v šoli razume z dekleti.

Gaspari je odpisal: »Veseli me, da Vam je bila poslana razglednica simpatična, original je namreč model iz Grafičnega zavoda, ki smo ga risali tisti dan dopoldne. Z damami v šoli ne občujem veliko, prvič, ker mi še ne gre dobro dunajski dialekt, in drugič ne maram, da bi se pričelo kako razmerje, ker potem bi bil zopet zateleban v novega idea- la in blj gotovo slabje napredoval. Saj mi še Irma noče iz glave!« Kot dokaz, da je to res, je slikar v pismu zapisal dve pesmi (III, IV, očitno iz cikla, posvečenega »idealuu«), od katerih bi eno le prebrali, ker je zanimiva zaradi splošnega razpoloženja časa in seveda tudi poetovega:

»Mene spremljajo v tujini le spomini, le spomini, s teboj sanjanih večerov dol v bajni domovini... In spomini, ko duhovi med grobovi, med grobovi, ti so tožni in mrzeči, kakor severni vetrovi.«

V naslednjem poglavju pisma poroča nato Gaspari o razstavi v »Sezessioni«. To je bila petnajsta razstava društva upodabljalcev umetnikov Avstrije v »Sezessioni«, odprtva od 15. XI. 1902 do 28. XII. istega leta. Njeno ureditev je prevzel slikar Koloman Moser, ovitek kataloga Leopold Stolba, plakat pa je oblikoval Leopold Böhm. Med razstavljalci je užival poseben poudarek slikar Leopold K. W. Graf von Kalckreuth, ki se je predstavil z 29 slikami. Slikar je sodil v krog worpswedske slikarske kolonije in bil znan predvsem po razpoloženju, ki ga je znal vdahnit svojim krajinam. Večji del razstave je bil posvečen poljskim gostom, ki so razstavljali v okviru umetniškega društva »Sztuka« iz Krakova.

Kako je mladi Gaspari doživel razstavo? Videli smo, da se je nekako duhovno pripravil na ta obisk, da je poprej obšel druge razstave in

da je svojemu mecenu poslal originalno razglednico, kjer je nekam svečano napovedal obisk, pričakujč resnično umetniško doživetje in odkritje.

Nič lepšega in znamenitejšega za razumevanje mladega umetnika in za njegov čisti, idealni odnos do umetnostnega ustvarjanja ne najdemo, kakor je pričujoči zapis v pismu: »Iz Sezessione Vam poročam, danes sledi: Razstava je zelo obširna, urejena okusno. Človeku se dozdeva, ko vstopi, da je odšel v neki nadzemeljski kraj, v neko svetišče ali tempelj. Zdi se mi, da se nad razstavljenimi deli vlečejo tanke, nevidne megle, napojene od večnih idej... Stopajoči od umotvora do umotvora po mehkih slamnati preprogah, ponavljai sem nehotne motto, ki je vpisan zunaj nad glavnim portalom Der Kunst ihre Freiheit (Umetnosti njeno svobo) ...« Razstavno posloplje secesije je zapustilo torej v Gaspariju natanko tak vtič, kakršnega so želeli njegov tvorci, vtič posvečenosti in izbranosti, povsem v smislu »svete pomlad«. Tudi razstava je napravila na niladega fanta najgloblji vtič. Najbolj mu je bila všeč neka Kalckrethova krajina. Motiv je preprost. Neverjetno je skoraj, da se da s čopicom tako fino izraziti navadna pokrajina...« Slikar je podobno skiciral na listič, jo pobarval in poslal v pismu Sadnikarju.

Drugo pomembno doživetje, ki je razvidno iz pisma, je bil Gasparijev obisk na razstavi »Wiener Kunstmuseum Verein« (dunajskega umetnostnoobrtnega društva). Bilo je to področje, kjer so Dunajčani postal veliki. Leta 1889 je umetnostnoobrtna šola doživelna pomembne spremembe. Dobila je nove profesorje iz secesionističnega kroga, kot npr. kiparja Josefa Strasserja, slikarja Kolomana Moserja in arhitekta Josefa Hofmanna.

Ti možejo misliti zelo resno in so v kratkem času tako rekoč iz nica ustvarili moderne primerke dunajskega secesionističnega sloga. Zimske razstave umetnostnoobrtnega muzeja so bile polne obiskovalcev, od preprostih obrtnikov do članov cesarske hiše. Proizvodi »Dunajskih delavnice« (MW) so na svetovni razstavi v Parizu leta 1900 poželi vso pozornost in priznanja ter so postali splošna evropska znamenitost. (Nadaljevanje prihodnjic)

O CERKNIŠKEM JEZERU

Iz Obzornika pred 20 leti:

Skupščina občne Cerknica je sprejela odlok o registraciji plovil in o varnostnih ukrepih na Cerkniškem jezeru. Glavni namen odloka je, da se zagotovi varnost, vzpostavi red, ki ga doslej ni bilo, ter ohrani jezero v svoji prvotni podobi. Med drugim se prepoveduje uporabo plovil, ki jih poganja vijak — izjema so le prebivalci Otoka in Laz, LM, UJV, JLA, raziskovalci in reševalci. Seveda je odlok opremljen tudi z ustrezнимi kaznimi za eventuelne kršilce.

Ob jezeru bodo postavili opozorilne table v več jezikih, zgradi čolnarno, organizirali dežurno službo...

Iz Obzornika pred 10 leti:

O prihodnji usodi našega znamenitega jezera imamo že desetletja nazaj celo vrsto ugibanj, strokovnih raziskovanj, razgovorov, celo elaboratov... Nič čudnega, saj bi vsak večji poseg vanj povzročil tudi bistvene spremembe v njegovi podobi, značilnostih, uporabnosti, pa tudi v našem življenju ob njem. Tudi tokrat gre za elaborat.

Notranjski študentski klub je organiziral razgovor z delovnim naslovom »Cerkniško jezero danes — ali bo tudi jutri?« Razgovor je bil sicer nedorečen, je pa razkril vrsto nasprotujočih si stališč in dilem, ki jih bo potrebno razčistiti, preden bomo odločali o usodi jezera. Najnovejši strokovni predlog o prihodnji podobi in vlogi Cerkniškega jezera obsega načrte o večnamenski akumulaciji jezera. O vsem tem pa naši občani nič ne vedo...

... in v avgustu 1991:

Občani o tej problematiki tudi danes zelo malo vedo. Da bi izvedeli najnovejšo resnico o nakanah z bodočo usodo jezera, smo se sredi avgusta obrnili na predsednika IS SO Cerknica g. Petra Hribarja. Povedal je, da će kdaj, potem je tokrat usoda jezera v dobrih rokah, saj sta imenovani kar dve komisiji, lokalna in druga na republiški ravni, ki jo vodi podpredsednik IS RS dr. Leo Šešerko.

Cerkniško jezero spada ob Planinskem polju, Postojnski jami, Rakovem Škocjanu in Snežniku v območje notranjskega regionalnega parka. Gre za celovit projekt in velik prispevek k ohranitvi narave. Šlo naj bi za režim, ki ne bi smel bistveno prizadeti življenja vaščanov ob jezerski obali, saj naj bi jezero bilo tudi še v naprej rezervat pitne vode, ki je v Sloveniji vse bolj primanjkuje. Mnoge rešitve za načrtovanje bo mogoče črpati iz republiškega Zakona o naravi, ki je v pripravi in bo sprejet do konca leta.

Predvidoma se bosta v začetku septembra, ko se bo umaknila večina jezerske vode, na licu mesta — to je ob samem jezeru — sestali obe komisiji. Njuno delo bo verificirala občinska skupščina, pred tem pa seveda niso dovoljeni nikakršni posagi na območju jezera.

Požiralnik Rešeto že stoletja neusmiljeno požira del jezerske vode. Z njo v podzemna brezna odtekajo tudi načrti o jezerskem in objezerskem življenu.

Kaj bo z družbenim centrom

Knjižnica Jožeta Udoviča se bo z Zakonom o zavodih osnovala kot javni zavod. Še vedno bo splošno izobraževalna knjižnica 4. skupine, še nadalje pogojno matična, ker nima izpolnjenih vseh normativov.

Njena dejavnost je namenjena vzgoji, izobraževanju in zadovoljevanju kulturnih potreb občanov. Knjižnica deluje v enotnem knjižnično informacijskem sistemu v Sloveniji. Enoten sistem naj bi zagotavljal matična dejavnost, enotna strokovna obdelava gradiva, zbiranje podatkov, vodenje katalogov in razvijanje medknjižnične izposoje. Knjižnica pripravlja prireditve in druge oblike razvijanja interesov za knjižničarsko dejavnost (predstavitev knjig, literarni večeri, ure pravlje, razstave, predstavitev organiziranim skupinam). Hkrati sodeluje z drugimi knjižnicami v občini in jih med seboj povezuje.

V ZVEZI KULTURNIH ORGANIZACIJ ugotavljajo, da razvitost kulture v naši občini temelji še vedno zgorj na amaterizmu. Zelo pomembno je, da imamo pihalni orkester in nekaj otroških pevskih zborov, ki so po kakovosti v sa-

mem vrhu v Sloveniji. Druge dejavnosti pa se šele rojevajo in moramo vanje veliko vlagati (čas, denar), da bodo še čez nekaj let dobro obrodile (folklor, oživljjanje starih tradicij, vzgoja mladih kadrov, ples...). V okviru ZKO je 11 društva, ki dobro delujejo in so se začela v zadnjem času med seboj povezovati za skupne akcije (Pokaži, kaj znaš, Revija otroških in mladinskih pevskih zborov, Revija odraslih pevskih zborov...).

ZKO bo po Zakonu o družtvih delovala v okviru knjižnice Jožeta Udoviča, kar je trenutno najprimernejša oblika, kot samostojna enota s svojim programom. Delavec ZKO bo priključen v delokrog tega zavoda.

KINODEJAVNOST je od 1. januarja letos ukinjena zaradi preslabega obiska. Delavec, ki je opravljal te naloge, je tehnički višek.

MUZEJ LJUDSKE REVOLUCIJE NOTRANJSKE V LOŽU se bo preimenoval v Muzej nove zgodovine Notranjske in se bo pridružil Notranjskemu muzeju Postojna, ki je samostojen zavod. Tako se bo muzej vključil v muzejsko mrežo.

Za vključitev v Notranjski muzej v Postojni morajo ustanovitelji (skupščine občin Cerknica, Logatec in Vrhnik) sprejeti ustrezni formalni akt, s katerim bodo zaupali varstvo svoje naravne in kulturne dediščine strokovni organizaciji — splošnemu pokrajinske-

mu muzeju v Postojni.

Zaradi slabega stanja razstavnih in drugih prostorov v stavbi muzeja v Ložu bodo potekala obnovitvena dela, ki jih bo izvajala Kovinoplastika Lož.

Računovodska dela se bodo opravljala v skupni računovodski službi za vse družbene dejavnosti.

Martina Nelc-Kočvar

Iz knjižnice

V zadnjem času se obisk v naših prostorih stalno povečuje. Predvsem mladi so skozi večletno obiskovanje že spoznali pestrost knjižnega bogastva in način, kako priti do knjige, četudi je pri nas nimamo. To nam omogoča medknjižnična izposoja, kar pomeni, da lahko bralec »pride« do katerikoli knjige ali drugega zapisa.

Pri svojem delu verjetno rabite sprotnje informacije, ki jih posreduje časopisje: Informacije iz Slovenije, Manager, Byte, Moj mikro, Gea... Skratka, knjižni fond skušamo bogati po svojih najboljših močeh.

V prostih dneh bo verjetno zanimalo prebirati knjige s posameznih področij:

ZA MLADINO: enciklopedične izdaje poljudnoznanstvene literature: NARAVA, NEBO IN ZEMLJA, ŽIVLJENJE V VODI, KAKO DELUJEJO STROJI, knjige in zbirke VESELJE Z ZNANOSTJO: VODA, ZRAK, SVETLOBA, ENCIKLOPEDIJA VPRASANJ IN ODGOVOROV, pestrata izbira pravlje in slikanic.

ZA ODRASLE:

Spošno kaledarji, enciklopedije, leksikoni, bibliografije

Filozofija

ARISTOTEL: Fizika
KONFUCIJ: Pogovori
RUS, V.: Možnost nove estetike
KOCJANČIČ, R.: Delo kot mit in kot stvarnost

TRUHLAR, V.: Leksikon duhovnosti
JERMANJ, J.: Numerologija

Psihologija
JUNG, C. G.: Spomini, sanje, misli

TRSTENJAK, A.: Biti človek

FROMM, E.: Človekovo srce

RUSSELL, B.: Knjiga o možganih
Družbene vede, politika, sociologija

MAKAROVIČ, J.: Mladi iz preteklosti v prihodnost

TOMC, G.: Druga Slovenija

Gospodarstvo

BOGATAJ, J.: Domače obrti na Slovenskem

RIBNIKAR, I.: Uvod v finančno ekonomijo

ROJŠEK, I.: Trženje in varstvo načavnega okolja

Pravo

ZUPANČIČ, B. M.: Pravo in prav

Vzgoja, šolstvo

LIPAR-KADUNC, G.: To zmoren tudi jaz

NÄGEL, W.: Spodbujanje in odkrivanje nadarjenih otrok

Etnografija

ČAPLAK, R.: Občina Cerknica

Prirodoslovne vede, matematika, fizika

BRONŠTEJN, J. N.: Matematični priručnik

zbirka priročnikov SPREHODI V NARAVO

Slikovni pojmovniki:

OXLADE, C.: Fizika

VERTHEIM, J.: Kemija

STOCKLEY, C.: Biologija

Medicina

LIKAR, P.: Bioritem

500 vprašanj mladih staršev

ABC masaže

LEIBOLD, G.: Biomedicina

FRANKS, H.: Ženska v najlepših letih

DEXTREIT, R.: Glini zdravi

Enota naše knjižnice v novih prostorih v Starem trgu je odprta ob ponedeljkih od 14. do 18. ure in ob sreda od 13. do 15. ure. Enota v Novi vasi v prostorih osnovne šole je odprta vsak četrtek od 14. do 16. ure. Video kasete si lahko sponzate le v naši osrednji knjižnici v Cerknici.

brestov
obzornik
glasilo delovne organizacije
PREDELJENI
NIC NAS NE SME PRESENETITI

Na podlagi dosedanjih izkušenj pri podružbljanju splošne ljudske obrambe in družbene samozaščite je predsedstvo republike konference socialistične zveze delovnega ljudstva sklenilo, da bomo z akcijo »Nič nas ne sme presenetiti« nadaljevali tudi letos. To naj bi postala stalna oblika tovrstne dejavnosti, tako da bo sistem splošne ljudske obrambe in družbene samozaščite najširše in stalno družbeno gibanje.

Letos bosta poleg vseh sestavin našega družbeno-političnegag življenja v vajah sodelovali tudi jugoslovanska ljudska armada in teritorialna obramba...

NAGRADA IZUMITELJEM

Pred meseci smo poročali, da je Brestova delovna skupina strokovnjakov, ki so jo sestavljali dipl. ing. Tone Zidar, dipl. ing. Jože Urbas in ing. Jože Strle, dobila za uresničitev projekta »tovarna ognjeodpornih plošč« posebno nagrado Gospodarske zbornice Jugoslavije za izjemne gospodarske dosežke v preteklem letu. Letos pa je omenjena skupina za ta inovacijski projekt dobila še eno veliko priznanje: nagrado iz Sklada Borisa Kidriča.

KRMILJENJE PROIZVODNJE

Cilj večine organizacij združenega dela, ki uporabljam ralnik, je združena obdelava podatkov na področju načrtovanja in spremjanja proizvodnje; na kratko povedano, z računalnikom želimo krmiliti proizvodnjo.

Vodenje proizvodnje bomo uresničevali po temeljnih organizacijah postopno. Začeli bomo v Gabru, kjer bo postavljen prvi daljinski terminal s printerjem.

Kako smo letovali

Brestove počitniške priklice so letos pretežno ostale prazne. Že spomladanski razpis je pokazal manjše zanimanje kot v prejšnjih letih. Seveda smo takoj »krivili« cene za uporabo prikolic, ki so bile letos odvisne od najemnin za uporabo kampirnih prostorov in števila prispehljih prijav.

Da bi zmanjšali stroške, smo bili prisiljeni potegniti iz kampov kar 16 od skupno 40 prikolic. Za letovanje je bilo prijavljeno 24 prikolic oziroma 60 odstotkov razpoložljivih zmogljivosti.

Odziv v juniju je bil skromen, vendar je bilo tako tudi v prejšnjih letih. Ko smo v zadnji dekadi pričakovali seitev Brestovcev k morju, se nam je zgodila 10-dnevna vojna. Kasneje se je prenesla še na hrvaška tla, kjer imamo v 10 kampih 21 prikolic. Terorizem, ki ves ta čas divja — sicer vstran od naših letovišč, je pregnal še preostalo razpoloženje za načrtovanim počitnikovanjem proč od vsakdanosti. Zmagal je terorizem, zato pa bomo ob obračunu letovanja ugotovili izgubo. Zasedenost letovalnih zmogljivosti bo manj kot 20-odstotna.

V teh dneh se dogovarjamо z letovišči o zmanjšanju predhodno pogodbeno dogovorjenih plačil. Razgovori so sicer uspešni, vendar se končni obračun vsekakor ne bo izšel. Lahko bi rekli, da je nastala »vojna škoda«!

Termalno zdraviliško letovišče v Lendavi je veliko bolj iskano kot smo (kljub vojnam!) pričakovali. V tem prekmurskem mestu smo si z dvotretjinskim deležem iz republiškega sklada za nerazvita območja z zakupom zagotovili v 16-letno uporabo eno dvoposteljno sobo v hotelu Lipa. To možnost vam ponujamo še naprej, saj tam glavna sezona še prihaja.

Lendava je majhno mestece v slikoviti Kranjčevi pokrajini ob Muri, na tromeji Slovenije, Avstrije in Madžarske. Mimogrede: lendavska INA je glavni dobavitelj lepil za naša podjetja.

Antiteroristka ...

V zdraviliškem hotelu Lipa je restavracija, taverna, aperitiv bar, pokriti bazen s termalno vodo (32–36°C) in olimpijski bazen z navadno vodo. Termalna voda zaradi bogatih primesi parafina zdravi revmatična obolenja, stanja po poškodbah in operacijah ter blagodejno vpliva na kožo. Veliko je možnosti za šport in rekreacijo: tenis, keglijše, trimski kabinet, izposoja kolies, sprehodi po slikovitih lendarških goricah, posejanih z zidanicami.

Poškrbljeno je tudi za zabavo in ples. Možen je ogled krajinskih znamenitosti v Pomurju, Medžimurju, Avstriji in Madžarski, ki je od Lendave oddaljena le dva kilometra.

Strelske novice

DRŽAVNO PRVENSTVO V ZADRU — PRESENEČENJE MLADIH BRESTOVIH STRELCEV

V zadarski dvorani Mocire je bilo državno prvenstvo v strelenju z zračnim standardnim orožjem. Tekmovanja se je udeležilo več kot 400 strelcev iz 53 strelskeh družin. Mladinci Strelske družine Brest so prišli na tekmovanje neposredno z vožnjo. Zasedli so 5. mesto s 1685 krogi.

Drugi dan je bilo tekmovanje članov. Ker so imeli doseženo tudi člansko normo, so se po prespani noči udeležili še članskega tekmovanja. Mlada ekipa iz Bresta je v izredno močni konkurenči strelnja z zračno puško osvojila odlično 4. mesto s 1721 krogi in je bila najbolje uvrščena mladinska in članska ekipa iz Slovenije.

Na tekmovanju je Damjan Kandare s 576 krogi dosegel po kategorizaciji športnikov zvezni razred, Sebastijan Žnidaršič s 573 krogi in Tadej Krajc s 572 krogi pa republiški razred. Na stopničkah strelcev na državnem prvenstvu je omogočilo podjetje Brestin.

DRŽAVNO PRVENSTVO V SKOPJU — KANDARE IZ BRESTA DRŽAVNI PRVAK — EKIPA DRUGA

Glavno mesto Makedonije je bilo prireditelj 35. državnega prvenstva v strelnju z zračno puško serijske izdelave. V ekipnem tekmovanju je nastopilo 37 ekip mladincov in 29 ekip mladink, oziroma 146 mladincev

Enkrat tedensko organizirajo gostom piknik sredi goric.

Polni penzion v dvoposteljni sobi za eno osebo velja od 19. avgusta dalje 2.280 din za sedem- in 3.150 din za desetdnevno bivanje, ki pa ga je treba ob koncu letovanja v celoti plačati v recepciji hotela.

Vsem, ki letos iz najrazličnejših vzrokov še niso počitnikovali, zlasti pa onim, ki bi jim to izboljšalo zdravstveno stanje, priporočamo, da se odločijo za izlet na vzhod Slovenije. Seveda velja enaka ponudba tudi našim upokojencem. Za informacije in prijave se oglasite v splošno-kadrovnem sektorju Brest d.o.o. v Cerknici.

I. Š.

in 124 mladink, ki so na republiških prvenstvih dosegli norme.

Mladi so tekmovali na 40-mestnem avtomatskem strelšču. Organizator se je z organizacijo tekmovanja potrudil, kar se jim je tudi obrestovalo, saj je mladinec cerkniškega Bresta Damjan Kandare izenačil 17 let star državni rekord s 379 krogi. Tudi ekipno so se mladinci v postavi Damjan Kandare, Sebastijan Žnidaršič in Tadej Krajc izkazali, saj so osvojili srebrno medaljo.

Za nastop v Skopju pa se moramo zahvaliti podjetju Brest-Tapetništvo, ki je omogočilo prevoz.

REZULTATI:

EKIPNO

- SD LIVAC Kikinda — 1097 krogov
- SD BREST Cerknica — 1095 krogov
- SD CENTAR Titograd — 1093 krogov

POSAMEZNO

- DAMJAN KANDARE SD BREST 379 krogov
- FRANE RADOMILA SD STOBREČ 375 krogov
- DUŠAN ŽIŠKO SD OLIMPIJA 374 krogov

DAMJAN KANDARE

Damjan Kandare je bil rojen 17. marca 1972, ter živi v vasi Klance pri Starem trgu. Že kot pionirček je začel leta 1985 trenirati v strelske družini Brest. Prve vidne rezultate je pokazal že leta 1986, ko je na državnem prvenstvu z zračno puško zasedel 5. mesto in bil samo za en krog ob državni naslov. Najpomembnejše uvrstitev po letih so:

1988

- Republiški mladinski prvak MK puška 3x20
- Republiški prvak lige — standard zračna puška (ZP) mladinci
- 1989
- Republiški članski prvak s standard ZP

BRESTOV OBZORNÍK — glasilo delavcev podjetja BREST, Cerknica, d.o.o.

Izjava tromesečno v nakladi 2.800 izvodov. Glavni in odgovorni urednik: Ivo ŠTEFAN. Uredniški odbor: Miran PETAN, Franc GORNIK, Janez OPEKA, Jože KOROŠEC, Zdravko ZABUKOVEC, VIII FRIM, Andrej VIVOD, Hedvika MELE, Hermína MALIS, Jožica ŠKERLJ, Franc MELE, Anton OBREZA.

Foto: Jože ŠKERLJ.

Predsednik odbora za obveščanje: VIII FRIM.

Tisk: Železniška tiskarna v Ljubljani.

Glasilo je brezplačno za člane kolektiva in upokojence in je po sklepku Sekretariata RS za informiranje (Ur. list SFRJ, št. 4/91) opričeno temeljnega davka.

— Republiški prvak lige med mladinci in člani

— Republiški mladinski prvak MK puška 3x20

— Državno prvenstvo 11. mesto MK puška 3x20

— Proglasen za najboljšega mladinka v Sloveniji

1990

— Republiško prvenstvo 2. mesto MK puška 3x20

— Republiško prvenstvo 2. mesto standard ZP

— Državno prvenstvo 3. mesto serijska ZP

— Državno prvenstvo 11. mesto standard ZP

1991

— Republiški mladinski prvak serijska ZP

— Republiški članski prvak serijska ZP

— Državni mladinski prvak serijska ZP

Velika krivica bi se zgodila, če se ne bi našlo ustrezne pomoči za doseganje še boljših rezultatov.

Z rezultati je Damjan Kandare dosegel kategorizacijo športnik »Zveznega razreda«, ki se jo dosegne le na državnih ali mednarodnih tekmovanjih. Pogoje za treniranje z zračnim orožjem ima, medtem ko trenini z malim kalibrom potekajo v bližnjem perskokopu pod milim nebom.

Največji problem pa je oprema, malokalibrsko puško standardne izdelave in kakovostno strelivo, saj kar klub nima denarja, da bi perspektivnemu mlademu strelcu nudil pogoje za uspehe v mednarodnem merilu.

F. Mahne

Kegljaške novice

KATJA MEDEN IN NATAŠA ŽNIDARŠIČ DRŽAVNI PRVAKINJI

Na enem od zadnjih državnih prvenstev v kegljanju za

Državni prvakinji.

pionirje in pionirke, ki je bilo na kegljišču Grmošice v Za-

grebu, sta pionirki Kegljaškega kluba Brest dosegli svoj največji uspeh, saj sta postali državni prvakinji — Katja Meden v kategoriji do 11 let in Nataša Žnidaršič v kategoriji do 14 let. Obe pionirki sta postavili tudi rekorde državnih prvenstev.

Rezultati:

Pionirke do 11 let (2x50 v polno):	
1. Katja Meden Brest	468 kegljev
2. Ana Milisavljević Medveščak Zg.	404 kegljev
3. Darja Dobrejc EMO Celje	397 kegljev

Pionirke do 14 let (2x100 mešano):	
1. Nataša Žnidaršič Brest	811 kegljev
2. Irena Brunšek Kamnik	778 kegljev
3. Nina Podlesnik Trbovlje	766 kegljev

F. Gornik

Nagradni rebus

Rešitev rebusa pove, kako se imenuje pomembni samoupravni akt, ki smo ga v Brestu sprejeli pred dvajsetimi leti.

Med pravilne rešitve bomo razdelili denarne (700, 500 in 300 dinarjev) in pet knjižnih nagrad.

Rešitve pošljite uredništvu Obzornika najkasneje do 20. septembra. Na kuvertu pripišite: »Nagradni rebus«.

Sala, ki v Brestu še ne velja.

obzornik

glasilo podjetja

NOVA CELOSTNA PODOBA KORPORACIJE BREST d.o.o.

Ni zgolj slučaj, da so se časovno združili trije dagodki: sejem pohištva, nova celostna podoba Bresta in nov predstavitveni bilten podjetja. Gornjo "lepljenko" - smo pripravili iz nekaterih detajlov ob tej priliki izdanih publikacij - kataloga in biltena.

Vzporedno s preoblikovanjem delovne organizacije v sodobno korporacijo je potekala in dozorela tudi ideja o potrebnosti preoblikovanja celostne podatbe novo nastalega podjetja.

Oblikovalska naloga je bila zaupana nosilcu projekta in podpisniku podgovde Edu Vidoviču, oblikovalski team pa so sestavljali Miloš Jogan, Tea Vidovič in Edo Vidovič. Prvotna zahteva Bresto je bilo, da se originalni znak firme bistvena ne spreminja ozirama, da se uredi samo vsebinska. Oblikovalci se s tem konceptom niso strinjali.

Po razgovoru z vodstvom podjetja je bilo sprejeto, da ostane ime Brest, vse ostalo pa se prilagodi novim dejavnostim - tarej konceptualni sprememb firme. Stari znak arhitekta Jerneja Kraghherja je bil dober, vendar pa s časom oblika in funkcija le-tega nista bili več vsklajeni s samo dejavnostjo Bresta v celoti. Z ozirom na dejavnosti Brestovih 14 podjetij je sam simbol izgubil na pomenu, kakršnega je imel še pred 15 leti, zato smo ga pri oblikovanju novega znaka eliminirali. Vsa oblikovalska prizadevanja smo osredotočili na sa-

mo ime, katero smo oblikovali istočasno v zaščitni znak.

Pri korporaciji oz. združbi bi dodatni simboli za posamezne dejavnosti postali moteči za glavni znak. Napis je vizuelno izredno mačan in narašča oz. se širi od leve proti desni ter s tem ponazarja širitev podjetja in dejavnosti. To smer povdara še tonska pasica z 0,5 do 100 %-nim prehodom od sive v črno nijansa.

Podjetja so označeno s številkami in imenom, kar paenastavlja preglednost celega sistema. Napisi so izredno vpo-

Vsem zaposlenim in
upokojenim članom
velike BREŠT-ove družine
želimo veselih praznikov,
obilo zdravja in zadovoljstva
v letu 1992!

Skupština B.R.E.S.T d.o.o.
in direktor Darko ŠEŠIĆ d.o.o.

IZ OCENE STROKOVNIJAKA

... Ob koncu osemdesetih, začetku devetdesetih let sa v palitičnem in gospodarskem življenju Slovenije nastopile pomembne spremembe, ki so po eni strani silile Brest v reorganizacijo številnih tovarn in poslovnih enot v preglednejši sistem korparacije, kar je hkrati povleklo za seboj tudi način pos-

dljivi in močni, kar ponazarja moč same firme. Osnovna barva napisa Brest je rdeča, ravno tako pa tudi številke podjetij. Osrednja hiša Brest se označuje še s CO, kar pomeni korporacijo. Pri tem je pomembno, da se današnji vizuelni izgled naziva CO BREST ne navezuje na določeno dejavnost, kar omogača splošno obeležje glede na možnost nadaljnjega razvoja in širitev dejavnosti korporacije naslednjih let.

Posamezne faze v nastajanju nove celostne podobe smo glede na pomembnost naloge vsklajevali z vodstvom podjetja. Strokovni svetovalec pri razvaju nove celostne podobe je bil dr. Peter Krečič - arhitekturni kritik.

Pri oblikovanju celostne podobe smo se posluževali računalnika, zato so vsi originalni trajno shranjeni na disketah. Pri pasnetkih ne more priti do po- pačenj, saj je zagotovljena njihova matematična točnost in njihova trajna vrednost.

Jogan, Tea Vidovič in Edo Vidovič se je postavilo vprašanje ali razvijati celostno grafično podobo na temelju starega znaka ali na povsem novih izhodiščih identitet korporacije. Po temeljitem premislu so se adlačili za povsem novo zasnovano celostne grafične podobe. Tako je bila ustvarjena celostna podoba, ki je danes na voljo na vseh pogodbah in poslovnih dokumentih.

Ob predstavitvi celostne podobe v podjetju je svet direktorjev rešitev sprejel z manjšimi funkcionalnimi pripomembami, ki smo jih upoštevali.

Menimo, da je bilo preoblikovanje celastne podobe Bresta pripravljeno v primerinem času - ob preobrazbi slavenskega gospodarstva v fazi osamosvajanja Slovenije.

Skupina za oblikovanie

dr. Peter Krečič

ŠE ENO NOVO PODJETJE: BREST-BIODIS d.o.o., Stari trg

Vodstvo podjetja dosledno in vztrajno izvaja načrte o prestrukturiranju iz pred dvemi leti sprejetega razvojnega projekta PRIZMA. Gre za prizadevanje, da se v BRESTU kar najbolj uveljavijo tudi nelesarski programi. Tako je skupščina podjetja na eni zadnjih sej sprejelo sklep o ustanovitvi novega podjetja BREST-BIODIS d.o.o. za proizvodnjo bio gnojil in sonocijo živalskih odpadkov.

Prva vnukinja v korporaciji

Novo podjetje je provzaprav ustanovilo že uveljavljeno podjetje - hčerko BREST-MINERALKA. Zato pravimo, da je korporacija dabilo prvo podjetje - vnukinjo. V BREST MINERALKA so že leta 1984 navezali stike z Biotehnično fakulteto v Ljubljani, Zavodom za raziskavo kvalitete materiala v Ljubljani in Rudarskim inštitutom v Ljubljani z nomenom raziskati možnost uporabnosti minerala vermiculita izven proizvodnje osnovnega programa - ognjeodpornih plošč - NEGOR. V tem času je bilo združeno veliko znanja, ki smo ga sposobni pretvoriti v proizvodno oziroma tržno funkcijo.

Franc Dobravec dipl.ing. - vodja razvoja bio-programa

Vodja razvoja številnih bio-programov Franc Dobravec, dipl. ing., ki je imenovan za direktorja novega podjetja, predstavlja povzetke teh programov v zgoščeni obliki s skupnim uporabljajočim naslovom:

Kako naravi še lahko pomagamo?

Proizvodnjo in razvoj programiramo tako, da vidimo njen konec in ne le začetek; odločili smo se za ocenjevanje t.i. input/output razmerja, kar pomeni, da nas zanimajo tudi posledice našega dela. Sicer pa je vsa naša dejavnost tudi prostorsko vsajena v prirodno okolje, ki je še posebej občutljivo na vsako nepremišljeno potezo. Stanje in razmere vplivajo na naš orientacijo naspoloh, posebej pa naš bio program. V rakah imamo poleg običajnih proizvodnih sredstev tudi prefabricacijo anorganskega sorbenta z izredno zanimivimi fizikalno-kemičnimi lastnostmi, s katerimi lahko odločilno posegamo v tehnologijo raznoraznih postopkov, pa tudi v živiljenjska dogajanja v naravi. Ko govorimo o pomoči naravi, v osnovi sprejemamo domeno, da so porušena ravnotežja medfaznega kroženja elementov v biološkem tokokrogu, dalje, da se vonj vključujejo partnerji, kot so toksične težke kovine ter vrsta animalnih odpadkov, kopičijo pa se tudi organski odpadki, ki nastajajo pri predelavi sicer izhodno koristne surovine. Primarni pomen vsem zgoraj navedenim dogajanjem priпадa po

našem mišljenju vlogi dušika, elementa, ki se često nekontrolirano vnaša oziroma izkorišča v našem prostoru. Da pri kroženju tega elementa ne bi prihajalo do izgub, kemičnih transformacij, pomanjkanj ali toksikoz, ga po naši Biodis tehnologiji v obliki amonijevega iona vgrajujemo v sorbent, tako ujetega pa lahko kontrolirano prenašamo v tla za prehrana rastlin. Pri tehnologiji čiščenja gnojevke ali odpadkov perutniških farm z večfaznim vnašanjem sorbenta pod zaščitnim znakom Eutrofix dosežemo, da v recipient odteka znatna bolj očiščena voda (filtracijsko-fiksacijska sposobnost). Z omenjenim postopkom v znatni meri izboljšujemo že obstoječe čistilne postopke oziroma dopolnjujemo one, ki se bodo uveljavili pri manjših proizvodnih obratih. Iz naših analiz povzemamo, da se je vsebnost celokupnega dušika gnojevke po aplikaciji Eurotrifixa znižala od primarnih 0,42 % na 0,17%, celokupnega P2O5 od 0,25 na 0,01 %, nasprotno pa se je povečala koncentracija K2O od 0,23% na 0,31%. To je rezultat, ki je bil dosežen na koncu očiščevalnega postopka. Velika količina dušika animalnih odpadkov pa hrani in je vezan le na običajne tehnologije mehanične obdelave, brez drugega postopka sušenja oz. solidifikacije odpadkov. Ta potek priprave se lahko izvaja na farmi in dejansko pomeni zaključno fazo celotnega proizvodnega postopka. Pa vsem navedenem moramo poudariti bistveno, da namreč končni produkti naravi niso več nevarni, predvsem zato, ker je korigirano sicer neugodna razmerje med dušikom in ostalimi elementi odpadkov, vneseni v tla pa ustvarjajo in hrani ugodno aktivnost tal za dobro rast rastlin in so hkrati tudi ekonomski uspešni. Omeniti moramo tudi dejstvo, da je v veliki meri odstranjena nevarnost toksikoz prebitih koncentracij amonijevega iona, posledično sta omejena procesa nitritifikacije in eutrofikacije, zaradi sočasne pri-

Golf igrišče Lipica - vnos sorbenta v travno rušo

IZ DELA SKUPŠČINE - BREST d.o.o.

Skupščina Korporacije Brest in podjetij-hčera je na svojih zadnjih sejah sprejela noslednje pomembnejše sklepe:

- Sklep o vložitvi zahtevka Republiki Sloveniji in Ljubljanski bonki banki d.d. za povečanje kapitala v BREST d.o.o.,
- Sklep o povečanju osnovne vloge oziroma deleža Brest d.o.o. v osnovnih vlogah družb hčera,

- Sklep o povečanju osnovne vloge v BREST-MINERALKA d.o.o. za ustanovitev nove družbe (vnukinje) BREST-BIODIS d.o.o. s sedežem v Starem trgu,

- Sklep o nakupu proizvodnih kapacitet MELES-enote GG Postojna (mehanizirani obrat za lupljenje, sortiranje in skladiščenje hladovine) v lastništvo BREST-MAROF d.o.o. Stari trg,

- Sklep o povečanju osnovne vloge v BREST-TRGOVINA d.o.o., Cerknica in zaposleni delavci v pradajalni Banja Luka ustanovijo mešano podjetje BREST-BIH d.o.o. Banja Luka,

- Na pobudo zaposlenih v BREST-ZAGALNICA d.o.o., v Starem trgu se spremeni dosedanje ime podjetja v BREST-MAROF d.o.o., Stari trg,

- Skupščina soglaša s priglasitvijo vlog za natečaj LB d.d. za finansiranje drobnega gospodarstva za podjetja - hčere: BREST-LUŠIN d.o.o., BREST-DUMI d.o.o., BREST-INSE d.o.o. in BREST-BIODIS d.o.o.

- Sprejme se pravilnik o inovativni dejavnosti z veljavnostjo od 19.11.1991 dalje,

- Skupščina je zgolj preventivno - četudi zakon tega ne zahteva, na razširjenih sejah obravnavola devet mesečne finančne rezultate tistih podjetij hčera, ki so v navedenem obdobju poslovala z izgubo.

Pa vsestranskih razpravah o vzrokih (vojna v Sloveniji in Hrvaški, pretrgani poslovni tokovi itd.), predvsem pa o ukrepih za izboljšanje stanja, je bila sprejeto ocena direktorjev, da se v nobenem od trenutno slabo "stojecih" podjetij-hčera izguba do konca poslovnega leta naj ne bi povečala, če že ne zmanjšola.

I.Š.

Skupščina podjetja: Danijel Mlinar (Brest), Elizabeta Filipi (LB) in Miroslav Pivk (ISRS)

POHIŠTVENI SEJEM

Arhitektura Brestovega salona

Na pohištvenih sejih se firme predstavljajo na različne načine, ko poskušajo pritegniti pozornost obiskovalcev in kupcev. Brestov nastop na Salonu pohištva LJUBLJANA 91 je bil namenjen predvsem predstavitvi nove celostne podobe pa tudi novih proizvodnih programov. Naloga za oblikovanje Brestovega "paviljona" je bila zaupana oblikovalcem - avtorjem nove celostne podobe BRESTA.

Osnova paviljona je bila konstruktivistična nadgradnja, ki je bila nakazana v rastočem bloku stilu s ponazoritvijo moči same firme. Sama konstrukcija je

po dimeniji presegala običajne 2,5 metrske višine, saj so dolačeni elementi merili v višino celo 5 metrov. Osnovna nadgradnja konstrukcije je bila povezana s peristilom - več stebrov povezanih med seboj z močno preklado, ki naj bi simbolizirala povezanost Brestovih podjetij. V kragu stebrov so bile razmeščene sedežne garniture v rdečem blagu - osnovni barvi firme Brest. Te garniture so bile namenjene poslovnim razgovorom. V sredinskem delu atrija so se vsakodnevno menjavali eksponati Brestovih podjetij.

Tak konstruktivističen pristop je bil pri nas zabeležen prvič. Na zahodu velike firme povdarijo svojo moč in velikost s podobnimi paviljoni s povorkom na simboliki. Bistvo tega je, da se raznolikost vseh dejavnosti na taki manifestaciji nikakor ne more predstaviti v celoti, ampak sto bolj povdariena vizuelni vtis in intenzivnost poslovnih srečanj.

Idejni in izvedbeni projekt, osvetlitev ter nadzor nad postavitevijo Brestovega paviljona so izdelali oblikovalci Miloš Jogan, Tea in Edo Vidovič, ki so se v celoti odpovedali honorarju.

Edo Vidovič

povečati z vključevanjem modernih informacijskih tehnologij. Le-te omogočajo zajemanje, obdelavo, primerjanje, prikazovanje in arhiviranje najpomembnejših parametrov eksperimentov.

Politika zelene usmeritve in po sestavne norme za varstvo okolja obvezujejo tudi nas, da damo svoj doprinos v prid damačega okolja in njegov ekonomski razcvet.

I.Š. in F.D.

POHIŠTVENI SEJEM

Tokrat drugače

Odločili smo se, da bo letos naš nastop na 2. ljubljanskem pohištvenem sejmu drugačen od prejšnjih in tudi drugačen od dosedanjih nastopov ostalih razstavljalcev.

Vrsta vzrokov nas je vodila k tokemu razmišljanju in adločitvi.

Javnosti bomo prvič predstavili novo celostno podobo korporacije, predstavitev vseh dejavnosti korporacije na Brestovem sejmu ni mogoča, prastorska omejenost razstavnega prostora predstavlja resen problem že za prikaz celotne pohištvene dejavnosti korporacije, komercialni in ostali poslovni dogodki se lahko uspešno odvijajo tudi v prostoru, ki ni opremljen z raznimi vzorci in podobno.

Ideja o novi slovenski znamki je zrosla v glavo sodelavcev revije Ars Vivendi. Glavna urednica ga, Sonja Tomičič je poleg Bresta pritegnila k sodelovanju in izdelovi vzorcev še firme Mont, Pletenino, Gorenjski tisk in Kata.

Isti dan so delavci g. Salomona postavili vzorec kuhinje Solomon Nautic. Kuhinjo je plod sodelovanja privatne firme Solomon in BREST-GABER.

Predzadnji in zadnji dan sejma smo na osrednjem prostoru prikazali borvne variente kuhinjskih front v viso-

Don, ko je razstavljal BREST-IN

Sejemski prostor so oblikovali soavtorji celostne podobe Miloš Jogan ter Tea in Edo Vidovič. Koncept ureditve so podredili oz. priredili predvsem barvni kombinaciji novega znaka korporacije in naši adločitvi, da na osrednjem delu razstavnega prostora nekoj prikojujemo.

Tako smo prvo dva dneva prikazali del novosti, ki jih proizvaja Brest-In. Tista bili predvsem novosti iz proizvodnega programa kovčkov in igrače. Program kovčkov so razširili še na kovčke za razne vrste orajoč in na damske kovčke. V sodelovanju s Švicarsko firmo Visagloria so program lesenihi igrač razširili in popestrili izbor.

Tretji don smo na istem prostoru slovenski javnosti prvič predstavili program TOYA. Kaj je TOYA? To je nova slovenska otroška blagovna znamka. Avtorji pravijo: "TOYA" je drugačna oblika pohištva, to je sen v novi posetljivini. To je mehkoba obločil. To je neporisanata stran zvezka. To je dotik poslikane keramike. To je radost nove igročke. To je ... to je ... pravljica."

kem sijojo. Prikazali smo belo, črno in rdečo izvedbo.

Na sejem smo povabili poslovne partnerje in prijatelje Bresta. Obisk je bil velik, tako, da so vodstva naših družb lahko dogovorjala posle za prihodnje leto.

Še kratka ocena sejma.

Zelo zahtevna in draga konstrukcija sejmskega prostora.

Konstrukcijo so izdelali, postavili in demontirali delavci vzorčne delavnice Brest-In. Fantom vsa pohvala.

Ideja o trikratni menjavi eksponentov je dobra, vendar za izvojalce prenorna.

Samo predstavitev celostne podobe korporacije Brest je prišla premalo do izroza.

Nekateri (ne)odgovorni delavci Bresta so tudi letos s svojo (ne)odgovornostjo povzročili nemalo zadreg in oprovičevanja.

Vojtek Harmel

Pravljica TOYA

BREST - MINERALKA NA DALJNEM VZHODU

GRADBENI SEJEM - SEBEX 91

Predstavitev dela proizvodnega programa slovenskega gospodarstva na sejmu SEBEX v Južni Koreji je bila hkrati predstavitev mlade slovenske države. Bili smo eden izmed redkih razstavljalcev iz Zahodne Evrope in edini iz Slovenije. Obveščenost Korejcev oziroma poznavanje razmer v Jugoslaviji je zelo dobro. V dnevnem časopisu redno poročajo o dogodkih v Jugoslaviji. V poslovnih krogih je močno čutiti dobro poznavanje sodelovanja med Slovenijalesom in HYUNDAYEM. SEBEX je edini gradbeni sejem v Koreji. Grodbeništvo v tej deželi je v stalnem porastu. Zato smo se skupaj s Slovenijalesom odločili predstaviti del našega proizvodnega programa. Slovenijales je sodeloval s programom vhodnih in notranjih vrat, oken, lepljenih masivnih elementov, marmorja, podstrešnih stopnic in montožnih hiš, BREST-MINERALKA pa s programom protipožarne zaščite, sten, stropov, oblog, vrot, vročitve in zaščitnih obrizgov jeklenih konstrukcij v gradbeništvu in nošim programom za ladjedelnictvo.

Gradbeništvo

Sistem gradenj visokih poslovnih stavb, hotelov itd. temelji izključno na sistemu železnih rešetkastih konstrukcij, ki morajo biti ognjevarna zaščitene. Največje zanimanje so obiskovalci pokazali ravno za zaščito železnih konstrukcij z obrizgi in ploščami. Poudarjam, da je ta sejem specjaliziran za gradbeništvo in so nas obiskovali predvsem projektanti, arhitekti, gradbeniki in vodje gradbišč. Razgovori so pokazali tudi zanimanje za testiranje zaščitnih oblog po korejskih standardih, za kar se je obvezalo firma WON DONG CORPORATION, ki naj bi bila v bodoči tudi agent za prodajo Brestovega proizvodnega programa na korejskem tržišču. Ti razgovori so bili zelo konkretni, saj smo dobili dejanske podatke o obstoječi zaščiti (korejska proizvodnja), ki temelji na mešanici azbestnih vlaken, cementa, oditivov, pa tudi podatke o cenah in dobaviteljih iz Zahodne Evrope.

Iskanje substituta pospešuje predvsem priprava zakona o prepovedi uporabe zdravju škodljivih materialov (azbest).

Ladjedelnictvo

Koreja je za Japonsko največjo proizvajalko tovornih ladij, kar pomeni, da so eden od večjih potencialnih porabnikov negorljivih mineralnih plošč. V razgovorih s predstavniki ladjedelnic je bilo ugotovljeno, da naš proizvodni program izpoljuje vse zahteve mednarodnih predpisov (SOLAS)

in do sma cenovno v rangu ostalih svetovnih pravzajalcov. To ne pomeni, da glede na vse pozitivne ugotovitve pričakujemo rezultate čez noč, saj nam je dobro poznan sistem v ladjedelnictvu, kjer se prodaja prične z vnosom in definiranjem osnovnih materialov že pri projektu, zato moramo napeti vse sile, da se v posamezne projekte vključimo takoj, realizacijo pa pričakujemo v fazi notranje opreme (zamik od 1 do 2 let od projekta do opreme).

V šestih dneh sejma je naš razstveni prostor obiskalo 296 firm. Za program protipožarne zaščite se je zanimala polovica vseh obiskovalcev, zanimanje za ostali razstavljeni program Slovenijalesa pa je bilo zelo različno, avsino od

potreb in ponudbe na korejskem tržišču. Zainteresiranost za sistem protipožarne zaščite potrjuje tudi obisk korejskega partnerja v Brestu slabih 14 dni po zaključku sejma.

Predmet razgovorov je bilo zanimalje za prenos tehnologije, proizvodnje negorljivih plošč in obrizgov.

Močno upamo, da naš trud ni bil zamoran, zavedajoč se, da bomo v prihodnje morali v to tržišče vlagati veliko več.

Ob pravilnem pristopu in angažiranju na tem tržišču tudi rezultati ne bodo izostali.

Jože Komidar

Razstavni prostor Brest - mineralke na sejmu v Koreji

VČLANILI SMO SE V SVETOVNI TRGOVSKI CENTER - WTC

WTC (World Trade Center) je kratico za svetovni trgovski center. To so ustanove, ki so organizirane po vsem svetu za pospeševanje mednarodne trgovine. So nepolitične in nefinansne organizacije. Ti centri so po svetu organizirani kot veliki kompleksi poslovnih prostorov namenjenih podjetjem, ki se ukvarjajo z mednarodno trgovino. V ta sklop spadajo ponavadi agencije za spodbujanje mednarodne trgovine, oddelki ministerstev za mednarodno poslovanje, oddelki gospodarske zbornice, svetovalne firme, trgovski predstovniki tujih firm ter špediterji. V center spada ponavadi tudi kompleks najrazličnejših trgovin, pošte, hoteli, uslužnostne dejavnosti, torej v glavnem vse kar poslovnež na potovanju rabi. Organizacija WTC-ja je strogo določena in vse storitve so standardizirane tako, da ima poslovnež s člansko izkaznico, ki mu jo zagotovi podjetje s tem ko se

včlaní v enega izmed WTC-jev, enake ugodnosti, oziroma zagotovljene enake storitve v kateremkoli WTC-ju na svetu. Nekaj le-teh pa je: pravica do brezplačnih uslug in storitev po zniženih cenah (prevajanje, rezervacija hotelov, administrativne storitve...), posredovanje trgovinskih informacij, posredovanje naslovov potencialnih poslovnih partnerjev in konzultantov, organizacija poslovnih razgovorov, strokovnih izobraževanj, uporaba WTC-Networka. Trenutno je na svetu 235 WTC-jev, ki se nahajajo v 68 državah na vseh petih celinah. V te centre je včlanjenih preko 500.000 podjetij po svetu. Ljubljanski WTC se nahaja v poslovni stovbi Smlet in je eden izmed 165 centrov, ki so med seboj povezani on-line z elektronsko-komunikacijskim sistemom WTC-Network s centralnim računalnikom v Toronatu. Podjetje BREST se je včlanilo v WTC Ljubljana letos v juliju. S tem smo si pridobili mrežo zunanjetrgovinskih predstovništev, saj ti centri opravljajo funkcijo poslovnih povezov po svetu. V oktobru smo se z osebnim računalnikom in modemom z WTC Ljubljano on-line povezoli. S tem smo omogočili komercialistu, da s svojega delovnega mesta vsak dan spremlja gibanje ponudb in povpraševanj, vlogo svoje oglase, pošilja sporočila preko elektronske pošte ter pošilja in sprejema telefike. Ta povezava je tudi ena izmed možnih oblik za uvedbo elektronske izmenjave dokumentov. S članstvom v WTC-ju želimo v prvi vrsti izkoristiti najmodernejše dosežke komunikacijske in informacijske tehnologije, saj se zavdamo, da nastoja nov, elektronski način trgovanja, ki omogoča da trguješ s komerkoli na svetu in to iz svoje pisarne. Uveljaviti želimo poslovno filozofijo, da je svet en sam trg in, da ni več razlogov, da bi trgovali le z bližnjimi deželami.

Silva Perčič

AKCIJA "RAZMIŠLJAJ IN PREDLAGAJ NEKAJ KORISTNEGA 91"

V septembru in oktobru smo v vseh podjetjih BREST-a razpisali že 4. akcijo "Razmišljaj in predlagaj nekaj koristnega". Namen akcije je motiviranje zaposlenih na vseh nivojih in vseh dejavnostih za usmerjeno množična inovativna reševanje aktualnih problemov, da bi na tak način vsak po svojih sposobnostih, znanju in izkušnjah pripomogel k boljšemu poslovnemu rezultatu.

Rezultati dosedanjih širih akcij, ki so bile organizirane v letih 1988, 1989, 1990 in 1991 so vzpodbudni, saj so prinesle veliko število inovativnih predlogov, katerih kvaliteta iz leta v leto raste.

V letošnji akciji smo razpisali tri aktualne teme in sicer: področje tehnologije, novih proizvodov in organizacije. Te teme so posamezna podjetja še konkretnizirala oz. dopolnila z aktualnimi problemi in jih razpisala interna ali eksterno v okviru podjetij BREST-a. S tako usmerjenim inovativnim reševanjem aktualnih problemov smo želeli dosegiti večjo učinkovitost inovativne dejavnosti, s tem pa tudi večji vpliv na poslovno uspešnost podjetij BREST-a. Največ in najkvalitetnejših predlogov smo dobili iz področja tehničnih rešitev problemov. Nagrade v času akcije so bile tri denarne in sicer 1 povprečni, 50 % povprečnega in 10 % povprečnega bruto OD na zaposlenega na BREST-u glede na kakovost predloga in 13 praktičnih nagrad izrebanih ob koncu akcije izmed sprejetih predlogov. Nagrade so bile stimulativne. Komisije, ki so predloge obravnavale, so poiskušale svoje delo čim bolj vestno in strokovno opraviti, saj so se zavedale, da njihovo delo lahko bistveno vpliva na rezultate prihodnjih akcij in na razvoj ID na splošno. Kriteriji za oceno inovativnih predlogov so bili podani že v naprej. Zavrnjenih je bilo 44 predlogov oz. 34 %, kar kaže na strogo kriterijev ocenjevalne komisije, saj je resnično upoštevala le kvalitetne in uporabne rešitve, ki so imele vgrajen del izvirnosti in pri katerih se pričakuje določena korist, ki je ali ni direktno izračunljiva. Letošnja akcija je bila zelo uspešna, saj je prispelo na natečaj skupno 129 predlogov, ali 11 predlogov več ko v letu 1990 oziroma 8,5 % več kot v letu 1990.

Rezultati dosedanjih akcij kažejo potrebo po nadaljevanju stimuliranja podobnih akcij, saj se števila predlogov izven akcij iz leta v leto zmanjšuje. Tako je bilo v letu 1988 v akciji predloženih 60,4 % predlogov, v letu 1989 75,4 % predlogov, v letu 1990 81,4 % predlogov, v letu 1991 pa 89 % predlogov.

Noša želja je, da bi se predlaganje inovativnih predlogov bolj enakomerno porazdelilo preko celega leta, da bi

z inovativnimi predlogi reševali konkretno pomembne probleme, zato v ta namen predvidevamo razpise problematik akcij preko celega leta, dodatno pa še razpis splošne akcije. Prvi začetki takšnih problematik razpisov segajo v leto 1989 in 1990. Letos smo poiskušali dati temu področju večji poudarek, ker pričakujemo od takšnih problematik razpisov pomembne rezultate, vendar kot kaže, se še nismo navadili na takšen način razmišljanja in reševanja problemov, ker je bil adziv na problemski razpis konkretnih problemov pod pričakovanji. V bodoče pričakujemo pozitivne premike tudi na tem področju. Kljub vsemu so uspehi

množičnega pospeševanja razvoja ID opazni. Podpora vodstva je primerna in pomeni pomemben pogoj za doseganje potrebnih premikov na tem področju. Ugotavljamo, da imamo še velike rezerve pri ustvarjanju inovacijske klime, pri spodbujanju, usmerjanju in razvijanju lastnega kreativnega razmišljanja in teamskega reševanja problemov na vseh nivojih, da bi inovativna dejavnost dajala pomembnejše poslovne rezultate, da bo vpeta v poslovnost, ker samo na tak način lahko doseže maksimalen učinek.

Danica Kranjc

Tabela A: Akcija 91

Zap. št.	PODGETJE	Sprejetih predlogov	Zavrnjenih predlogov	Skupaj predlogov	Predlogov izven akcije	Skupno št. predl.	Izjemno koristnih predlogov
1	2	3	4	5	6	7=(5+6)	8
1.	JELKA	31	2	33	-	33	5
2.	MINERALKA	8	3	11	-	11	3
3.	MASIVA	4	-	4	2	6	1
4.	IVERKA	3	2	5	4	9	2
5.	POHIŠTVO	11	8	19	2	21	-
6.	ŽAGALNICA	5	13	18	3	21	7
7.	GABER	1	-	1	1	2	1
8.	TAPETNIŠTVO	8	1	9	3	12	-
9.	STROJEGRADNJA	11	14	25	1	26	4
10.	BRESTIN	3	-	3	-	3	2
11.	DUMI	-	-	-	-	-	-
12.	LUŠIN	-	-	-	-	-	-
13.	INSE	-	-	-	-	-	-
14.	TRGOVINA	-	1	1	-	1	-
15.	BREST d.o.o.	-	-	-	-	-	-
SKUPAJ		85	44	129	16	145	26

Tabela B: Razvoj akcije po letih:

Število predlogov v akciji	88	89	90	91
Število predlogov izven akcije	96	95	118	129
Število vseh predlogov	163	131	227	220

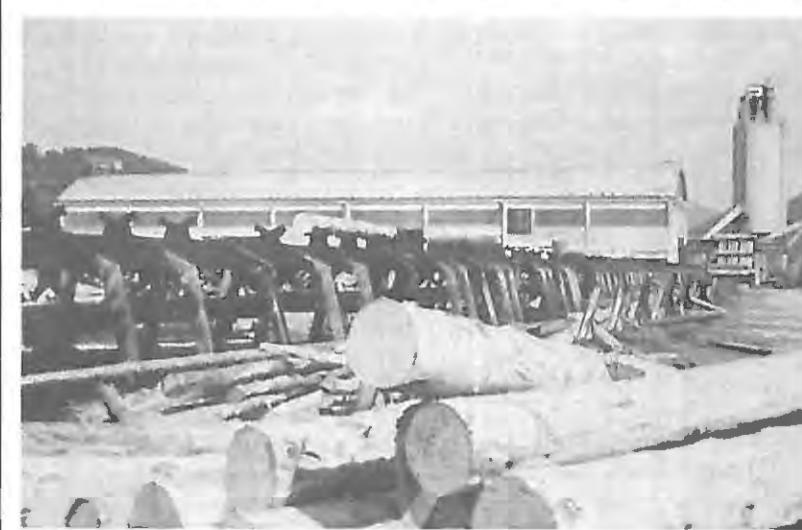
ODKUP MELESA

S postopno reorganizacijo gospodarstva in prilaganja bodočemu zakonu o gozdovih, se je z organiziranjem izvajalskih in javnih podjetij v gozdarsvu pojavi dilema okrog bodočega delovnega centralnega mehaniziranega skladišča MELES Stari trg.

Po dolgotrajnih razgovorih je CMS MELES prešlo v sklop podjetja BREST-MAROF d.o.o., Stari trg prevzel tudi obveznost zaposlitve sedem delovcev GG Postojna, ki so bili prej zaposleni na centralnem mehaniziranem skladišču.

Poleg prevzema linije je BREST-MAROF d.o.o., Stari trg prevzel tudi obveznost zaposlitve sedem delovcev GG Postojna, ki so bili prej zaposleni na centralnem mehaniziranem skladišču.

S skoraj polnim izpadom trgov bivše Jugoslavije se vloga CMS zaradi večje

MELES - transporter za lupljeno hladovino

NAKUP DRUŽBENEGA STANOVANJA - ZDAJ!

19. oktobra je pričel veljati nov stanovanjski zakon, ki odpravlja samoupravno ureditev in družbeno lastnino na stanovanjskem področju. Največ zanimanja je za določila, ki urejajo pomembno področje - odprodajo oz. nakup stanovanj.

Pravico do nakupa stanovanja imajo vsi tisti, ki so bili na dan uveljavitve zakona imetniki stanovanjske pravice. Lastnik je stanovanje oz. stanovanjsko hišo dolžan prodati tistemu imetniku stanovanjske pravice, ki to želi. Pisni zahtevi za odkup stanovanja je potreben priložiti tudi potrdilo o državljanstvu RS, potrdilo o morebitnem plačilu lastne udeležbe, kopijo odločbe o dodelitvi stanovanja ter zapisnik o ugotovitvi vrednosti stanovanja. V primeru, da stanovanje kupuje ožji družinski član imetnika stanovanjske pravice, po tudi pisna privolitev imetnika.

tako izračunana vrednost ne ustreza dejanski vrednosti stanovanja, lahko zahteva pri občinskem upravnem organu, pristojnem za stanovanjsko gospodarstvo novo točkovanje stanovanja ali zahteva novo cenitev stanovanja po sodnem cencilcu, vendar na svoje stroške.

1. Pogodbeno ceno stanovanja pri obročnem plačevanju kupnine izračunamo tako:

POGODBENA CENA STANOVANJA = vrednost stanovanja - realno nepovrnjena lastna udeležba - lastna vlaganja - 30 % popust

Lastniki stanovanj bodo morali skleniti kupoprodajno pogodbo najpozneje v 30 dneh po vložitvi zahteve za odkup stanovanja s strani dosedanja imetnika stanovanjske pravice oziroma ožjega družinskega člena z vsemi zahtevanimi prilogami, torej v 30 dneh po vložitvi "popolne vloge".

Vplačana sredstva lastne udeležbe ob pridobitvi stanovanja se revalorizirajo s količniki, ki so objavljeni v uradnem listu in se odštejejo od vrednosti stanovanja. V času plačila lastne udeležbe je ta znašala od 0 - 20 % vrednosti stanovanja.

Lastna vlaganja se upoštevajo le, če so bila izvršena pred letom 1981. Upoštevajo se večja dela, kot so napeljava centralne kurjave, izdelava sanitarnih prostorov ipd... Vsa omenjena vlaganja je potrebno dokazovati z dokumentacijo.

Kupec je dolžan 10 % od pogodbene cene poravnati v 60 dneh po podpisu pogodbe, preostali znesek pa v 20 letih (v 240 obrokih) pri čemer mesečni obrok ostaja realno enak oziroma se mesečni obrok povečuje z rastjo cen na drobno.

2. Pri plačilu stanovanja v enkratnem znesku se pagodbeni cena izračuna tako:

POGODBENA CENA =

vrednost stanovanja - realno nepovrnjena lastna udeležba - lastna vlaganja - 60 % popust

Če kupec ne plača v 60 dneh 10 % pogodbene vrednosti ali če pozneje ne zmore plačevanja obrokov, se pogodbo razveže, stranki pa skleneta najemno pogodbo.

Kupcu, ki želi predčasno odplačati stanovanje (torej prej kot v 20 letih) in to izjavi ob sklenitvi pogodbe, se pogodbena cena zmanjša za 1,5 % za vsako leto hitrejšega odpela, vendar največ za 28,5 % pogodbene cene stanovanja. Kupec lahko do izjave o

Izumitelj v nevarnosti?

naravnosti prodaje žoganega lesa v izvoz povečuje, saj omogoča kvalitetna priprava surovine za tako pravzgodno.

Seveda pa ima MELES tudi izrazito slabo stran zaradi starosti linije in opreme, ki ob določenih strojelomih povzročajo lahko tudi zelo velike stroške in s tem rizičnost same linije.

Silvester Bavec

predčasnom odplačilu tudi pozneje, po že sklenjeni kupni pogodbi.

V tem primeru je kupec dolžen plačati pogodbena ceno v 60 dneh od dneva podpisa pogodbe.

Pravico do nakupa stanovanja s predvidenimi popusti je mogoče uveljavljati v dveh letih po uveljavitvi zakona.

Stanovanja v obeh primerih ni mogoče odpradati pred dokončnim plačilom pogodbene cene. Prepoved prodaje se vknjiži v zemljški knjigi.

Opozorili je še na določbe ustavnega zakona, po katerem do sprejemoma nove zakonodaje tuji ne morejo pridobiti lastniške pravice na nepremičninah na območju Republike Slovenije.

In kako je bilo z odpredajo stanovanj, v lasti podjetja BREST doslej?

Od vseh 222 stanovanjskih enot, ki so v lasti BRESTA, je doslej prispelo 51 zahteve za prodajo stanovanj s strani dosedanjih imetnikov stanovanjske pravice oziroma njihovih ožjih družinskih članov.

Sklenjenih je bilo 46 kupoprodajnih pogodb o prodaji stanovanja (eden izmed teh imetnikov je naknadno odstopil od pogodbe). Tri zahteve za prodajo stanovanja je BREST zavrnili, dve zahteve pa ostajata še v evidenci. Vse pogadbe so bile sklenjene v predpisanim 30 dnevničnem roku, šteto od dneva predložitve zahteve. Kor 2/3 kupcev - dosedanjih imetnikov stanovanj, s katerimi je že podpisana kupoprodajna pogodba, je izjavilo, da bo stanovanje plačalo v enkratnem znesku, t.j. v raku 60 dni in s 60 % popustom.

Preostala tretjina kupcev se je odločila za obročno odplačevanje, pri čemer so skladno z zakonskimi določili 10 % pogodbene cene, t.j. vrednosti stanovanja s 30 % popustom, dolžni plačati v 60 dneh po podpisu pogodbe, preostali znesek pogodbene cene pa bodo poravnali v 240 obrokih. Nekateri izmed kupcev te skupine so že izjavili, da bodo stanovanje odplačali v krajišem roku, pri čemer so upravičeni do dodatnega popusta zaradi predčasnega plačila.

BREST je kot lastnik stanovanj odklonil sklenitev kupoprodajne pogodbe s tistimi dosedanjimi imetniki stanovanjske pravice, ki so lastniki ali solastniki novozgrajene družinske stanovanjske hiše, skladno z zakonskimi določili.

Pri izvedbi odpredaje stanovanj se je največ nejasnosti pojavljalo v primeru, ko dosedanji imetnik stanovanjske pravice zahtevi za prodajo stanovanja ni priložil zahtevanih listin. Zlasti sporno je bilo potrdilo o državljanstvu R Slovenije, ki ga je bilo med drugim potrebno priložiti zahtevi. Številni imetniki stanovanjske pravice namreč (še) nimajo slovenskega državljanstva in z njimi sklenitev kupoprodajne pogodbe ni mogoča. Tak kupec namreč ne bi mogel doseči vknjižbe lastniške pravice kot etažne lastnine na stanovanju. To vrstne nepopolne vloge je zato potrebno hraniti v evidenci do dneva predložitve potrdila o državljanstvu R Slovenije.

Nekaj zapletov se je pojivilo tudi v zvezi z izvedenim točkovanjem stanovanja, saj večkrat le-to ni bilo ustrezno. V zvezi s tem vprašanjem je potrebno pojasniti, da je ugotavljanje vrednosti stanovanj v pristojnosti SO Cerknica kot pravnega naslednika Samoupravne stanovanjske skupnosti, zato je bilo potrebno imetnika stanovanjske pravice napotiti s pripombami na pristojni upravni organ SO Cerknica.

Marija Levstek-Zabukovec

O SINDIKALNEM DELU

Spolna kolektivna pogodba za gospodarstvo v 28. členu opredeljuje pogoje za delovanje sindikata v podjetjih. V tem členu so opredeljeni predvsem glavni pogoji za delovanje sindikata v podjetju in sicer: obveznost poslovodnega organa in strokovnih služb, da zagotavljajo sindikatu določene podatke; obveznost pristojnih organov, da omogoči sindikatu sodelovanje na sejah organov; obveznost pristojnih organov da pred sprejemom določenih odločitev obravnavajo mnenje sindikata ter zagotavljajo pogoje za dela sindikata v podjetju. Glede zagotavljanja pogojev za dela sindikata v podjetju so opredeljene v pogodbi predvsem zagotavljanje določenega števila plačanih ur za delo sindikalnih zaupnikov, režim izrabe takih plačanih ur, način zagotavljanja strokovne pomoči in drugih pogojev ter zagotavljanje obračuna in plačevanja članarine sindikata za člane sindikata.

Na podlagi opredeljenih glavnih pogojev za delovanje sindikata sta organizaciji sindikata lesarstva Slovenije pri Svobodnih sindikatih Slovenije in Neodvisnost - konfederacijo neodvisnega sindikata Slovenije podali predloge kolektivnih pogodb o pogojih za sindikalno delo v podjetju. Predlog teh kolektivnih pogodb vsebuje tri poglavja in sicer:

- uporabo in veljavnost določil pogodbe,
- pravice in dolžnosti podjetja in sindikata,
- izvojanje določil pogodbe.

V poglavju o uporabi in veljavnosti določil pogodbe je opredeljeno, da se določila te pogadbe uporabljajo skupaj z določili zakana ter splašne in kolektivne pogodbe lesarstva. V primeru nasprotij med določili pasameznih aktov se uporabljajo določilo, ki so za sindikat ugodnejša. Pogodba začne veljati, ko jo padpišeta obe pogodbeni stranki, to je podjetje in organizacija sindikata, ter velja do 31.12.1992. Veljavnost pogodbe se po tem roku podaljša, če nobena od pogodbenih strank ne da pabude za sklenitev nove pogodbe.

V poglavju o pravicah in dolžnostih podjetja in sindikata so opredeljena naslednja vprašanja:

- sodelovanje sindikata pri odločanju o delavskih pravicah,
- priznanem in plačanem delovnem času za sindikalno delo,
- določitev sindikalnih zaupnikov v podjetju,
- pravice in dolžnosti sindikalnih zaupnikov.

Glede sodelovanja sindikata pri odločanju o delavskih pravicah je v predlogu opredeljeno, da je v primerih določenih z zakonom ter splošno ali kolektivno pogodbo za lesarstvo dolžan pristojni delavec ali organ upravljanja obvezno zahtevati in obravnavati mnenje sindikata predno sprejme ustrezno odločitev.

V nadaljevanju tega vprašanja je v predlogu opredeljen postopek in ravnanje sindikata, če je bila odločitev sprejeta brez podanega mnenja sindikata.

Glede vprašanja priznanja in plačanega delovnega časa za sindikalno delo je v predlogu opredeljena obveznost podjetja, da zagotavlja določen obseg plačanega sindikalnega dela med rednim delovnim časom za opravljanje nalog vseh sindikalnih zaupnikov in nadomestilo osebnega dohodka članom izvršnega odbora sindikata za čas udeležbe na sestanku oziroma članom sindikata za čas udeležbe na zboru delavcev.

V predlogu pogodbe je glede vprašanja določitve sindikalnih zaupnikov v podjetju opredeljeno, komu se prizna status sindikalnega zaupnika. Na koncu tega poglavja so v predlogu opredeljene pravice in dolžnosti sindikalnih zaupnikov. Sindikalni zaupnik je

Anton Perčič

DELOVNI KOLEDAR V LETU 1992

V letu 1992 prehajamo na 40-urni delovni teden.

Razporeditev delovnega časa v kolesarskem letu je opredeljena z delovnim koledarjem, ki ga bodo posamezna podjetja priredila svojim razmeram (kolektivni dopust, remont, štiriizmensko delo itd.).

Pri oblikovanju delovnega koledarja upoštevamo:

leta 1992 ima 366 dni

Zakon o praznikih in dela prostih dnevi v R Sloveniji (Ur. list R Slovenije št. 26/91)

Za 40 - urni delovni teden bomo v naslednjem letu potrebovali 2096 ur (2104 ure z dnevom za solidarnost).

Prazniki v R Sloveniji so:

1. in 2. januar, Navo leto

8. februar, Prešernov dan

27. april, dan upora proti okupatorju

1. in 2. maj, praznik dela

25. junij, dan državnosti

1. november, dan spomina na mrtve

26. december, dan samostojnosti

Dela prosti dnevi v R Sloveniji so tudi: velikonačna nedelja in ponedeljek,

velika nač

binkoština nedelja, binkošti

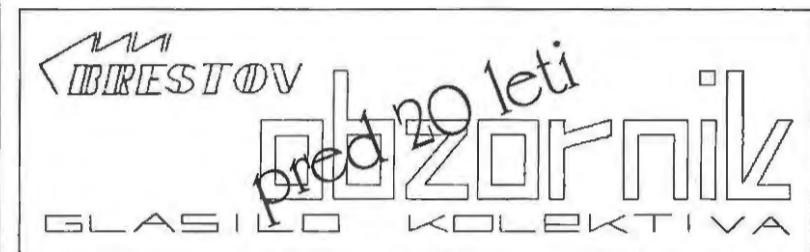
15. avgust, Marijino vnebovzetje

31. oktober, dan reformacije

25. december, božič

Prazniki oziroma dela prosti dnevi v R Sloveniji, ki pridejo na nedeljo, se ne prenašajo na naslednji delovni dan. Taka pa je v letu 1992 sedem plačanih praznikov oziroma dela prostih dnevi.

Romana Nared

PROSLAVILI SMO OBČINSKI PRAZNIK

Odborniki in gostje so nato obiskali še Tovarno pohištva Stari trg. Dobrodošlico in poglavitev podatke a tej poslovni enoti je povedel njen direktor Dušan Plaz. Gostje so si z zanimanjem ogledali proizvodnjo in so imeli kaj videti, saj je TP Stari trg napravila v dveh letih veliko rekonstrukcijo proizvodnih kapacitet, obenem pa so dogradili tudi novo upravno zgradbo. Gaste je poleg vprošanih tehnologij zanimala tudi, kakšni so uspehi in mažnosti v prodaji.

NAŠ NOV ZAŠČITNI ZNAK

Kaj znak predstavlja? Znak lahko tolmačimo tako: ob osrednji liniji črke "b" (Brest) se nizajo zakriveni oblanec, krivljeni in nato ravena deska. Torej znak res predstavlja delček proizvodnega procesa. Pri obdelavi lesa se oblanec skrivi in oblikuje črko "b".

IZ NOVOLETNE ZABAVNE PRILOGE

CANKAR: Slišal sem, da imate v Cerknici kar nekaj galerij, kjer vaš Perko stalna razstavlja svoja platna?

OBZORNIK: Prav ste obveščeni, tovarš Cankar. Kar nekaj galerij je v Cerknici. Naše mesto se zaveda, da ne bi bilo prav, če bi vse to slikarje veliko delo zbasali v en sam javni prostor. Njegova platna bi, tako vsem na očeh, izgubila svojo vrednost. Taka pa je njegovo delo varno spravljeno v nekaj privatnih stanovanjih.

CANKAR: To ste resnično duhovito rešili. Blagor umetniku, zato shranjena so njegova dela!

IZVOZ ZA VSAKO CENO?

V vseh občilih, na vseh ravneh vsak dan poslušamo, da nas bo izvoz popeljal iz sedanjih gospodarskih zagot. Če bo temu res tako in če naj bo izvoz dolgoročna, strateška usmeritev našega gospodarstva in ne le trenutna politično-ekonomska muha, potem se ga kaže lotiti pametno in preudarno.

Z nenehnim govorjenjem in ponovljanjem o nujnosti izvoza si delamo medvedjo uslugo. Tujina in njeni kupci spremljajo ta naš mobilizacijski poziv "izvažati za vsako ceno" in si ga mnogi izmed njih razlagajo tako, kot da bodo kupili pri nas na pol zastonj.

STROJEGRADNJA SE PREDSTAVI

Bliža se čas lesnega sejma v Ljubljoni, na katerem bomo prvič pokazali naše razvojne dasežke na področju proizvodnje lesnih strojev. Za začetek bo Brestov strojegradnjo zastopal program sestavljen iz korpusne stiskalnice, stiskalnice za hladno lepljenje laminatov na površine in straj za krojenje folij. Za te stroje je konstrukcijske načrte izdelal Brestov razvojni oddelok, neposredno izdelavo pa sta prevzela v sodelovanju pogonski servis v Cerknici in Kovind iz Unca.

KRPAN

priloga brestovega obzornika za občane Cerknica

OB 80-LETNICI KOMUNALE CERKNICA

Leta 1911, ko je pritekla voda po vodovodu v Cerknico in Rakek, štejemo za začetna leta Komunalnega podjetja Cerknica. Letos smo torej praznovali 80 let komunalne dejavnosti, ki se je začela z vodooskrbo in nadaljevala z novonastalimi javnimi službami na komunalnem področju.

Kopanje za vodovod na Rakeku in Veliki gazi v Cerknici, leta 1911

Gospodarjenje s komunalnimi objekti in napravami je doživelovalo v svojem razvoju neštetno reorganizacijo. Neprestano smo iskali nove oblike in nove zamisli, da bi dosegli čim boljšo raven komunalne infrastrukture, ki bi zadovoljila gospodarstvo in prebivalstvo.

Povojna leta so vzporedno z razvojem gospodarstva in stanovanjsko izgradnjo zahtevala vedno več vode, nastajalo je vedno več odpadkov, širilo in gradilo se je vedno več cest in drugih objektov. Na področju vodooskrbe in ravnanja z odpadki smo uspešno sledili potrebam časa, zaostajali pa smo pri kanalizaciji in čiščenju odpadne vode, saj se danes zajame in prečisti le tretina uporabljene vode.

Urejena vodooskrba zahteva tudi odvod uporabljene oziroma odpadne vode z urejenimi javnimi kanalizacijami in čistilnimi napravami. Izgradnja teh pa je v preteklem desetletju popolnoma zastala. Komunalni odpadki v naši občini dosega povprečje v Sloveniji, to je 200 kg na prebivalca letno. Ti odpadki se deponirajo na urejenem osrednjem odlogališču v občini. Ekoško najprimernejše ravnanje z vsemi odpadki, vključujuč tudi sortiranje in predelava, bo zagotovljeno takrat, ko bo urejena načrtovana regijsko odlogališče. Velikost in hribovitost naše občine, ter raztresena poselitev so terjali več sto kilometrov cestnih povezav. Nesporočeno je, da so bile ceste vseh vrst v dokaj revnem stanju. Vidnejši rezultati pri posodobitvi cest so realizirani zadnji

ja leta. Komunala Cerknica je zadaljena za gospodarjenje s 300 km cest v občini.

Prihajajoča zima nam bo prinesla vsakovrstne tegobe in nevšečnosti na cestah, posebno če bo radodarna s snegom. Denarja za ceste, ki ga zagotavlja občina in republiška uprava za

Kopanje za vodovod na Rakeku in Veliki gazi v Cerknici, leta 1911

ceste je realno manj kot lansko zimo, zato je razumljivo, da bo prevoznost cest in poti v zimskem času pogosteje ovirana kot prejšnja zima. Vseh cestnikov ni možno splužiti in posipati le v nočnem času, zato se zna zgoditi, da bo katera od cest začasno tudi neprevozna. Na cestah naj bodo vsa vozila ustrezna zimska opremljena, saj je le tako vozilo kos zimskim razmeram.

V letnem letu je na področju komunalnega gospodarjenja in varstva okolja pripravljena povsem nova zakonodaja, ki bo temelj za organiziranje gospodarskih javnih služb v občinah, regijah in v republiki. Upoštevajoč novo zakonodajo bomo primorani organizirati gospodarskih javnih služb v prihodnjem obdobju ponovno spremeniti. Upajmo, da bo komunalno gospodarstvo v prihodnje deležno več skrbi in pozornosti kot doslej.

Pavel Tomšič

Decembarski mraz ponuja užitek na jezeru

PRVI REZULTATI POPISA PREBIVALCEV V OBČINI CERKNICA

Na podlagi prvih podatkov popisa prebivalstva, gospodinjstev, stanovanj in kmečkih gospodarstev v Republiki Sloveniji, ki je trajal od 1.4.1991 do 15.4.1991 po stanju konec meseca marca 1991, je bilo v občini Cerknica 15.197 stalnih prebivalcev.

Število stalnih prebivalcev se je od prejšnjega popisa v marcu 1981 povečalo za 4,0 odstotka ali 0,4 odstotka na leto. V RS se je število prebivalcev povečalo za isti odstotek ali za 0,4 odstotka na leto.

Po prvih podatkih ugotavljamo, da se je povečalo gostota prebivalcev na en kvadratni kilometar iz 31,0 marca 1981, na 31,5 marca 1991. V sosednji občini Ribnica je ta gostota 49,9 in v Kočevju 24 prebivalcev na kvadratni kilometar.

V občini Cerknica se je povečal delež prebivalcev v krajevni skupnosti Cerknica ad 3.852 na 4.295, za nepomenben delež tudi v krajevnih skupnostih Cajnorje - Žilce in Nova vas, medtem ko se delež prebivalcev krajevnih skupnosti Begunje, Stari trg, Grahovo in Rakek zmanjšuje.

Popisali smo 4.919 gospodinjstev, kar je za 7,5 odstotka ali 345 gospodinjstev več kot pred desetimi leti. V RS se je število gospodinjstev povečalo za 7,9 odstotka.

V povprečju živi v posameznem gospodinjstvu 3,1 član, medtem ko je bilo pred desetimi leti to povprečje 3,2. Ugotavljamo, da se je število članov v gospodinjstvu zmanjšalo za

3,2 odstotka, v RS pa se je povečalo za 3,8 odstotka. Ob letnem popisu je v RS živilo 3,3 člana v posameznem gospodinjstvu, pred desetimi leti pa 3,18.

Popisanih je bilo 5.463 stanovanj, kar je za 16,1 odstotka ali 758 stanovanj več kot pred desetimi leti. V RS je bilo ugotovljenih za 14 odstotkov več stanovanj.

Na vsaki dve in pol gospodinjstvi pride pa eno kmečko gospodinjstvo, ki uporablja več kot 10 arov obdelovalnega zemljišča. V RS ima približno vsaka četrta gospodinjstvo kmečka gospodarstvo.

Na kmečkih gospodarstvih smo ob zadnjem popisu v občini Cerknica našeli 424 kanj, 5.082 govedi, 465 ovac, 522 praščev in 11.777 perutnine. V primerjavi s prejšnjim popisom se je število vseh živali zmanjšalo.

Prve rezultate popisa prebivalstva, gospodinjstev, stanovanj in kmečkih gospodarstev smo obdelali na občinskih popisnih komisijah. Ostale popisne podatke - kot so starostna struktura prebivalcev, izobrazba in ostali obdelani podatki pa bo v celoti obdelal Zavod za statistiko RS do prihodnjega leta.

Občinska popisna komisija

OBDELANI PODATKI	1981	1991	INDEKS
Površina v km ²	483	483	100
Število prebivalcev	14.624	15.197	104
Število naselij	127	130	102
Število prebivalcev na km ²	31,0	31,5	102
Število gospodinjstev	4.574	4.919	108
Povprečna število članov v gospodinjstvu	3,1	3,2	103
Število stanovanj	4.705	5.463	116

IZ POROČILA O DELU IS

IS si prizadeva, za dograditev in preselitev zdravstvenega doma. Zaradi že napovedanih astrih restrikcij pri vseh vrstah investicij (napoved republike), preostane kot edina možnost - predlog za izvedbo referendumu o podaljšanju občinskega smoprispevka za dobo 5 let. Dosedanji referendum poteče v avgustu 1992.

- Problem v zvezi z begunci iz Hrvaške predstavlja pomankanje finančnih sredstev, s katerimi bi olajšali težak položaj družinam, ki gostijo begunce. IS bo zahteval ustrezno pomoč od republike.
- IS je zmanjšal število zaposlenih v upravnih organih še za tri uslužbence, ki bodo odšli 31.12.1991 v predčansi pokoj.
- IS je odobril začetna dela v zvezi z izgradnjo višinskega vodavoda za širše podražje G. Otav.
- IS je odobril 1.000.000,00 SLT obtnemu združenju z namenom, da se iz teh sredstev omogoči izobraževanje obrtnikov in podjetnikov.
- IS si prizadeva, da mejni prehod Babno polje pridobi vse tiste službe, ki jih nujno potrebuje gos-

podarstvo naše občine za nemotenno vsakdanje delo.

- IS vodi pastopek, za pridobitev vojaških objektov v naši občini, z zahtevo, da se na območju Rakeka definitivno ukine vsakršna vojaška dejavnost.
- IS je pričel z aktivnim reševanjem problematike v zvezi z vračanjem premoženja, kar mu nalaga sprejeti Zakon o denacionalizaciji.

Povzetek pripravljen: I.Š.

PODELITEV PRIZNANJ

Ob praznovanju dneva samostojnosti bodo dne 26.12.1991 v Novi vasi podelili posebne listine - priznanja naslednjim organizacijam in posameznikom:

- Komunala Cerknica
- Vzgojnovarstvena organizacija Cerknica
- Zabukovec Jernej, Lož
- Lampe Metod, Grahovo
- Kranjc Janez, Topol
- Lesar Darko, Brest Cerknica
- Jože Vidic, Cerknica

OGORČENJE IN PROTEST

Na zadnji seji zborov Skupščine občine Cerknica je bila na predlog IS obravnavana namera RS, da se občino Cerknica uvrsti v postojanska regijska območja, kar je med prebivalci povzročilo veliko ogorčenje. V tej zvezi je bil sprejet in poslan Skupščini in IS RS protest z naslednjo obravložitvijo:

Oblikovanje regij gotovo ne more biti dejanje "na-haruk", ampak rezultat hotenj in življenjskih povezav določenega kraja. Skupščina je že 21.11.1989 sprejela sklep o pristopu k Skupnosti občin ljubljanske regije. Ta sklep je v bistvu odrazil dejanskih oziroma samodejnih povezav občine na področju gospodarstva, bančništva, zdravstva, elektro gospodarstva, PTT, zaposlovanja, itd. Mimo tega dejstva prav gotava ne moremo. Res je, da je nekaj povezav tudi z ostalimi podražji, kar bi bilo lahko normalno, dejstvo pa je, da so nastale s političnim pritiskom in nikoli niso prav zaživele.

O NEINFORMIRANJU

Že dalj čas pogrešomo vir informacij o dogajanjih v občini, o delu občinske skupščine in izvršnega sveta, o delu delovnih organizacij, kakor tudi vrsto splošnih informacij, ki jih potrebujejo naši občani. Zamisel o lokalnem časopisu ali lokalni rodijski postoji že vedno živa, žal pa trenutne razmere ne dovoljujejo praktične izvedbe ne enega ne drugega.

Razmišljali smo, kako bi vseeno ublažili potrebo občanov po nekaterih najpomembnejših informacijah o dogodkih preteklega leta in o naših skupnih nočtih. Odločili smo se, da v mesecu januarju izdamo poseben Skupščinski bilten, v katerem bo kar največ informacij "iz prve roke" tako, da bodo občani razpolagali z avtentičnimi podatki in ne samo s podatki po načelu "reklo - kozala", kot se sedaj večkrot dogaja.

V Biltenu bodo tudi naši predvideni načrti za delo v letu 1992.

Njihova realizacija bo odvisna od številnih faktorjev, zato jih ne smete jemati kot obljubo. Vsekakor pa se bomo potrudili, da bi jih v čim večji meri tudi uresničili. Biltenu bomo dopolnili z nekaterimi širšimi razmišljanji o

bodočem razvoju naše občine. Izšel bo že v januarju in ba brezplačno na voljo občonom na številnih krojih v občini.

**Predsednik IS
Peter Hribar, dipl.vet.**

O JOŽETU UDOVIČU

Štiri leta nosi knjižnica v Cerknici ime velikega pesnika, zelo dobrega prevajalca in novelista Jožeta Udoviča. Rodil se je 17. oktobra 1912 v Cerknici. Svojo mladost je preživel v Ložu, katerega prebivalce opisuje v zbirki novel Spremembe, ki so izšle pred kratkim pri Slovenski matici.

S predstavljivo novele Spremembe, ki jo je prebral dramski igralec Andrej Kurent, smo 15. novembra začeli okroglo mizo o Jožetu Udoviču. Uvodni program sta popestrila pianist Aci Bertoncelj in sopranistka Eva Novšak-Houška z izvedbo pesmi Nekdo prihaja, Balada in Solza, ki jih je po Udovičevem tekstu uglašbil profesor Uroš Krek.

Slavist Janez Gradišnik je našega rojoko predstavil kot življenskega prijatelja, ponosnega človeka, ki v svojih pesmih izraža pesimizem, Prešernovego nograjenca, ki je vse javne pohvale slabo prenašal in je nerad govoril o svojih načrtih, vendar so ga snidenja z Udovičem notranje bogatila.

Profesor Jonko Moder je z Udovičem sodeloval deset let, ko sta urejala zbirko Nobelovci. Bil je zelo dober svetovalec in prevajalec znanih pesnikov in pisateljev (Broch, Joyce, Kafka, Lorca, Neruda, Jimenez, Thomas). Bil je pravi pesnik po naturi, povezan in odprt do narave.

Pesnik Jože Kastelic je poudaril, da je bil Udovič pravi lirik. Liriko mu je bila središče sveta, pesem pa membrana stika s svetom. Pesnik Tone Pavček je predstavil Udoviča kot pesnika, katerega pesem hoče biti luč in kot človeka, ki zna pri sočloveku odkrivati temne in čudne globine. Opozoril je na kritike, ki bodo morali ponovno razmisljiti o Udovičevi poeziji, ki izraža moderno občutenje sveta, a plahasti pesnika, ki o sebi ne govori, pač pa se izraža in živi v poeziji.

Janezu Praprotniku je pesnik uganika, čeprav ga prebira bolj in bolj. Skoš se mu približati vendar ostaja zagoneten in oddaljen. Ob njegovih pesmih si zastavlja vedno več vprašanj.

Na tej okroglji mizi smo se pesniku zo trenutek približali, ga za trenutek razumeli in si zoželeli še podobnih prireditev.

Martina Nelc-Kočevar

RAZPIS

za podelitev denarne pomoči študentom slavistike, ki so doma v občini Cerknica ter za sofinanciranje literarnih dejavnosti na osnovnih šolah v občini Cerknica, kulturnih publikacij in raziskovalnih nalog, ki imajo splošen kulturni pomen za občino Cerknica.

Prednost imajo študentje na področju slavistike ter šole, ki gojijo literarno dejavnost in izdajajo šolsko glasilo. Pri podeljevanju denarne pomoči se bodo upoštevala naslednja merila:

- socialno gospodarski položaj kandidata po merilih, kakor so postavljena na štipendiranje iz združenih sredstev,
- nadpovprečen učni uspeh ali uspeh na področju leposlovnega ustvarjanja, kakor je določeno v Statutu,
- obseg in trajanje literarne dejavnosti izroma (izdajanja) šolskega glasila.

Predlogje z ustrezno dokumentacijo sprejema Skupščina občine Cerknica, Oddelek za občno upravo in družbene dejavnosti - kulturna dejavnost, Cesta 4. maja 53.

Rok prijave je 15. januar 1992.

V KNJIŽNICI

filozofija, psihologija

DELACOUR: Veliko knjiga o človeških značajkah, DOLESH: Ljubi me, ne ljubi me, FOUCAULT: Vednost-oblasc-subjekt, TRSTENJAK: za človeko gre

matematika, prirodoslovne vede

KLADNIK: Zbirka fizikalnih problemov, ŽORŽ: HPLC, MURŠIČ: Osnove tehnične matematike-III, RIGUTTI: Astronomija, GOULD: Darwinova revolucija

uporabne znanosti, medicina, tehnika, računalništvo

GORG: Prijednost menedžerjev, VADEMEKUM za menedžerje, LIDELL: JOGA, MINDELL: Vitaminska biblija, PAHLOW: Zdrovilne rastline, FELIX: Lepota in zdravje, MaCGOMAN: Naredimo sami

domoznanstvo, zemljepis, zgodovina

ATLAS človeštva, ŽIROVNIK: Cerkniško jezero, KNIFIC in SVOLŠAK: Arheološka najdišča

V okviru knjižne akcije Frankfurt po Frankfurtu bo v knjižnici v mesecu januarju-92 razstava knjig s področja lesarstva, podjetništva, oblikovanja in računalništva.

Lastna podoba, svinčnik in kreda, 1903

kateri so bila izbrana umetno-obrtna dela nekaterih vodilnih secesionističnih umetnikov, potrdila pripadnost bodočega umetnika novemu gibanju. Zanimivo je, kako je znoti mladi slikar bistro opozovati te pravzade moderne umetnosti in s kako tankim posluhom je zaslil skupnostno gvorico celote secesionističnega ustvarjanja. Marlivo, kakor čebele med, si je Gaspari nabiral vtise in spoznanja z nadaljnimi obiski na umetnostnih razstavah.

Od 17. januarja do 1. marca 1903. leta je bilo v "Secesiji" postavljena XVI. razstava z naslovom "Razvoj impresionizma v slikarstvu in plastiki"...

Koj provi k razstavi mladi Gaspari? "Velika je razstava "Impresionizem", zato sem bil trikrat notri. Gotovo ste o tem čitali razprave v Presse in drugih listih. Najbolj značilen izmed teh se mi je zdel neki stavek: "Impressionismus bezweckt die Wiedergabe der Erscheinung der Dinge, des Eindrückes, welchen diese dem geschuelten Auge machen ..." Razstava prične pri "Tintoretto" ... in konča z Redon Odilonom... Kar je modernih impresionistov (uebergang zum Stil), je najbolj fantastičen "Gogh van Vincent". Ko bi se njegovi originali razstavili na Kranjskem, bi go "Lampe" v "Slovencu" ali v "Domu in Svetu" naravnost proglašil za dočiščljivo. Posode za črnilo npr. so emajlirane iz somih takih oblik in barv, kakor se prikazujejo na pravi steklenici od tuša, aka se vrti pri luči... Male žepne ure so spojene z rožami, ki se v najfantastičnejših oblikah vijejo okrog njih ...". Kot vidimo, je ta razstava, na

je zostopan tudi slavni Rodin Avg. Zelo mi je ugajala njegova iz marmorja izklesana Die Hand Gottes (Božjo roko), držeča dva zaljubljenca (akto). Originalen je tudi kipar Rosso Medardo - in končno Desbois Jules". Kot vidimo, Gaspariju "moderni impresionisti", van Gogh, postimpresionisti in simbolisti niso bili pri srcu zaradi njihove "skrojno zanemarjene" tehnike kot posledice "lenobe in brezbržnosti", novejše likovne struje pa so bile zanj premoderne in zaenkrat še nedosegljive. Za vse svete je Sadnikarju med drugim poročal: "Klimt pripravlja v Secesiji veliko specialno razstavo! Ko se otvorí, posetim jo in Ti sporočim o njej!" Bila je to XVIII. društvena razstava "Secesije", ki je trojala od 14.11.1903 do 6.1.1904. Kotolog in plakat razstave je izdelal Gustav Klimt, ureditev pa so prepustili Kolomanu Moserju. Stene razstavnih prostorov so bile bele, predeljene z okrošnimi letvami in zlato sivi barvi. Preddverje je bilo osmerokotne oblike, s strapo so visele električne krogle, izdelane po načrtih Josefa Hoffmanna. Razstava je pokozala 80 Klimtovih del, od teh je bilo 40 podob, druge so bile študije. Od monumentalnih kompozicij so bile razstavljene v III. dvorani Beerhovnov friz, v IV. pa znane univerzitetne podobe. Medicina in filozofija sta bili reproducirani v katalogu, nova je bila Jurisprudanca, ki še ni bila povsem dokončana. Te slike, namenjene za avlo c. kr. univerze na Dunaju, so vnovič takoj sprožile polemiko, ki je deloma zastrašila pomembnost razstave.

Mnogo slik je na razstavi, ki jih nisem mogel razložiti, sicer so navadni motivi, a tehnika skrajno zanemarjena, vidi se le umetnikova lenoba in brezbržnost. - Najblžji in najbolj sorodni Gogu je Maurice Denis. - V kiporstu

Gustav Klimt je bil najbolj priljubljen, pa tudi najbolj osovražen, toda gotovo prav zoradi tega najbolj popularen umetnik dunajskega secesionističnega gibanja. Bil je prvi predsednik "Secesije" in duhovni vodja novega umetnostnega oblikovanja. Če je kdo de profundis zojal vrelec dunajskega umetnostnega razpoloženja v čudovito oblikovno čašo modernega likovnega sveta, potem je bil zagotovo Gustav Klimt. Posebna velja ta trditev za njegove portrete in krajine. Tokole je mladi Gaspari videl Klimtovo razstavo: "Danes Ti pišem malo o Klimtovi razstavi, ker sem Ti bil že zadnjči obljudil. Ves prostor v Secesiji je kakor po navadi tudi sedaj prav krasno in okusno aranžiran. Na stenah visoko pod stropom so pritrjene freske, katere je slikal Klimt že predlanskim za Klinger-Beethovenovo razstavo. Te freske, katere ljudje z zgroženjem kritikujejo in smešijo, se mi zde najfinje in najbolj karakteristične za umetnika. Moderna umetnost in stari egiptski in asirski slog sta v njih čudovito spojena. Klimt je glaboko misleči človek, da ne bi bral kritike, ki tolmači nekatere probleme, moram priznati, ne bi umel kaj predstavlja ta ali ona kompozicija. Klimt je nadalje izvrstni risar, v razstavi ima še polno študij in skic, ki svedočijo o njegovi visoki risarski preciznosti. Večina teh aktov, to je resnična nagota, polna življenja in narave. Občinstvo se tukaj zgraža, ker umetnik ne študira samo navadne Venere s stisnjennimi nogami, ampak vse od kraja, debele prostitutke z bujnim oprsjem, male dekllice s ten-

kim trepetajočim životom, stare babe z izsušenimi grudmi itd. - Klimt je tudi dober portretist, odlikuje se posebno s fino tehniko, drobna je, podobna Segantinijevi. Judit je ena najlepših portretnih slik. Klimt je pokrajinški slikar in rafiniran satirik ... Nekateri menijo, da je njegov Spezialfach portretist, drugi pokrajinar itd., vendar naj bo portretist ali pokrajinor ali vse skupaj ali nič - umetnik je, in umetnost se legitimira z umetnostjo". Klimtova velika kompozicija za "Klinger-Beethovenovo" razstavo ni bila freska, temveč je bila slikana s kazeinskimi barvami. Sicer po je Gasparijeva acena Klimtove razstave polna navdušenja in priznanja. Nič ga ne mati težko razumljivi svet Klimtovih velikih kompozicij, zanje je slikar "globoko misleči" človek in rad sprejemajoč razlagu kritikov. Nadalje ga prevzame Klimtova risarsko znanje, razvidno iz študij aktov, ki pa niso izbrani, "ideloni", grajeni po lepotnem kanonu, temveč vzeti iz vsakdanjega življenja, od mladih deklic do starih izsušenih ženo. To ostri realizem, ki je v tem času pomenil jamstvo umetnikovega znanja, odkritosrčnosti in načelnosti, je napravil na mladega slikarja izreden vtis, ki ga ni mogel pozabiti vse svoje umetniško življenje. Potlej je tu še "drobna" Klimtova tehniko, zares v tem času pointillistična in podobna Segantinijevi, in slednjič Gasparijevo prepirčanje o tem, da je Klimt resničen umetnik, pa noj si ga ogledujejo "nekateri" od teh ali one plati.

(se nadaljuje)

VELIKA NAGRADNA NOVOLETNA KRIŽANKA

GRŠKO OTOČJE

NEPRIDIPRN PALOT

NEMOČEN SES

LJUBLI LOKAL

PREDVALEC IŠKE VASI

VRSTA ANTILOPEN

DERHOTA TONE

GRŠKO M. IHE

NAŠE PONIJTE

OBSTVA NUE

EKIPČ BOG

ALUMINIJ

PARIŠKI MODNI KREATOR

NAŠE PODJETJE

ZVEZA PODJETIJ (BREST)

REALNEŽ, TREZNEŽ

IEUMLA PTICA

PUAČA ST. SLOVANOV

SEVEDA ENAKOMAHCIGA

GRŠKO M. IHE

NAŠE PONIJTE

OBVEZNOST

SAKSOMEC

ONDREJ NEPELA

KRAJ PRI LJUBLJANI

ŠVEDSKA IGR. EWA

ŠVED. ŠMUC SREDIŠČE

DR. BÖGENIA LOVÁ

SREDIŠČE VRTENJA

IVAN TAVČAR

RUMENOKLI PTIC

KEHUSKA PRVINA

KRATI ZA MARAVNI LOGBARTEM

ŠNUČARKA V SVET. PO-KALU (SYLVIA)

MUENIK

NAŠE PODJETJE

ČLOVER, ZA GLEDAN VAN VASE

ZAPETA SEKCIJA, CELICA

KBULELOSTI

ŽELEZOV OKSIB

PETER ERŽEN

VSE V RINU

KONEC POL OTOKA

VERBUR-VA OPERA

Ž. IHE

SUMERSKA DOGINJA

SABLJIC

4. M. BS. ČRKA

TIP LOVKEZ KRSGLE

BR. BOG VETROV

PEČATNI PASTAH

KRAJ VČOR KOTARIJU

MINELLI

VEKPANJE

PREDLOG

REDEKO Ž. IHE

GL. MESTO HRVATSKE

STROS NA- PRAVA

GEOMETRUS- KA BS

HRIB PRI BROZGRADU

PEVA DVA SAMOGLASNIKA

NAŠE POD JETJE

BUDISTIČNI AVEČENIK

NAŠA FIRMA

OSTRIVEC

MRVČSKI ODER

BEOTIČCI

ELEKTRIČNI VOJNICKI

MACEK. M. (KAKO)

PARLAMENT. VEČINA

SNOV ZA IZD. SVEČ

STAROGRŠKI KIPAR

ODJAVITEV

TAJSKA REKA

BEOLĐEZA BOBA

ŠČERUGA TONE

BENKEIŠI SI. PRIHEK

VELINGREKA V SZ

VEZNIK

BERTONČELJS

NORDUŠKA BOGNA HORJA

ORNICA

NAŠE PODJETJE

DUET

HITALAJSKA KOZA

RIBNIKAR TINE

LETALO

AVSTRALSKI MEDVEDEK

ZRLO USPRA ŠNO

KRALJEVIČ IZ MAHABHARATE

ARABSKI ZREBEC

TI VRŠ, JAZ PA NE... NAŠE PONIJTE

PEVKA TURNER

NAVIGAC. NAPRAVA

INDIANSKO PLEME

BALMATIN. VIMO

AVELLINO

SREDIŠČE HOLBVIJE

NEKDANJE ZNANO ČIS. SREDSTVO

BESEDA BREZ MAG - LASA

ANTIČNO IME ZA VIS

PRIJADNIČ ŽUTOV

VOĐNA ŽIVAL

DOBOK

OSLOV GLAS

STRELSKE NOVICE

ČLANI BRESTA - REPUBLIŠKI PRVAKI Z PAP

Občinska strelna zveza Kranj je v Struževem izvedla republiško prvenstvo z polavtomatsko puško. Udeležilo se je 24 ekip oziroma 90 posameznikov. Člani strelnih družin BREST v postavi KANDARE Damjan, ZALAR Milan in MAHNE Franc so osvojili našlov republiških prvakov, kar je bilo presenečenje in hkrati najboljši uspeh članske ekipe. Posamezno je MAHNE Franc zasedel 6. mesto.

Zaradi razmer v Jugoslaviji se je ekipa odrekla nastopu na državnem prvenstvu.

EKIPNO:

1. SD BREST	712 krogov
2. SD CELJE	687 krogov
3. RŠTO LJUBLJANA	686 krogov

REPUBLIŠKO PRVENSTVO Z MALOKALIBERSKO PUŠKO

V Celju na strelšču Greček je bilo republiško prvenstvo v streljanju z malokalibers-

ko puško za mladince v trojnjem položaju. Brestovi mladinci so osvojili eno prvo in eno drugo mesto.

EKIPNO:

1. SD POMURKA	1422 krogov
2. SD BREST Cerknico	1413 krogov
3. SD CELJE	1400 krogov

POSAMEZNO (št. krovov):

1. KANDARE DAMJAN, BREST	510
2. MARKOJA ROBI, POMURKA	489
3. DOBOVIČNIK MATEJ, CELJE	487

DRŽAVNA REKORDA DEBEVCA IN KANDARETA

Na novem strelšču ob Dolenski cesti je bila izvedena 1. kontrolna tekma s standarnim zračnim orojjem, na kateri je nastopilo 180 tekmovalcev. Namen teh tekmovanj je izbor za sestavo državnih reprezentanc Slovenije. Pri članih je najboljši rezultat dosegel RAJMOND DEBEVEC iz Olimpije z 598 krogi, kar je celo za dva kroga bolje od svetovnega rekorda. Pri mladincih pa je DAMJAN KANDARE iz bresta z

583 krogi za 7 krovov izboljšal svoj prejšnji državni rekord.

ČLANI (št. krovov):

1. DEBEVEC RAJMOND, OLIMPIJA 598
2. PODGORNIK SAŠO, KAMNIK 575
3. RAVNIKAR VILI, CELJE 573

MLADINCII:

1. KANDARE DAMJAN, BREST 583
2. ŽNIDARŠIČ SEBASTIJAN, BREST 575

IZID ŽREBANJA NAGRADNEGA REBUŠA

Pravilna rešitev nagradnega rebusa iz prejšnje številke Obzornika glasi: ANALITIČNA OCENA

V roku je prispelo 54 rešitev. Žreb je reševalcem s pravilnimi odgovori določil naslednje nagrade:

1. 700 SLT - Ivan Irnihor, Begunje 2/a,
2. 500 SLT - Mele Samo, Brest-In,
3. 300 SLT - Obreza Zora, Videm 2,
- pet knjižnih nagrad pa prejmejo:
4. Mramor Miljana, Begunje B7/a,
5. Štritol Danica, Ponikve 1,
6. Ottoničar Janez, Notranjska 3,
7. Jadrič Igor, Komna gorica 34,
8. Komčar Marija, Rimска 6.

Cestitamo!

NOVOLETNA NAGRADNA KRIŽANKA

Za dolge praste dneve pred in po novoletnimi prazniki smo vam pripravili veliko nagradno križanko. Udeležencem s pravilnimi rešitvami bomo razdelili tri denorne (1.500, 1.000 in 500 SLT) in pet knjižnih nagrad.

Upoštevali bomo vse rešitve, ki bodo prispele najkasneje do 20. januarja 1992 na naslov: uredništvo Obzornika s pripisom "nagradsna križanka."

Izhaja tromeščno v nakladi 2.700 izvodov.

Glavni in odgovorni urednik: Ivo ŠTEFAN.

Uredniški odbor: Miran PETAN, Franc GORNIK, Janez OPEKA, Jože KOROŠEC, Zdravko ZABUKOVEC, Vili FRIM, Andrej VIVOD, Hedvika MELE, Hermina MALIS, Jožica ŠKERLJ, Franc MELE, Anton OBREZA. Foto: Jože ŠKERLJ. Predsednik odbora za obveščanje: Vili FRIM. Tisk: Sovič Postojna, Vihačeva 14.

Glasilo je brezplačno za člane kolektiva in upokojence in je po sklepku Sekretariata RS za informiranje (Ur. list SFRJ, št. 4/91) oproščeno temeljnega davka.